

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ
ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΑΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΕΝ ΤΩ ΜΟΥΣΕΙΩ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ *

89

Ἐπιστολὴ τοῦ Ἡρακλείας Διονυσίου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μελέτιον, σχετιζομένη πρὸς τὴν μεταξὺ αὐτῶν διαμειβομένην ἀλληλογραφίαν. (Νοέμβριος 1834).

Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 143. Ἐπὶ λεπτοῦ διφύλλου χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμμάς καὶ σημεῖα (γράμματα Μ C καὶ κυαθίσκους) διαστ. 0,31×0,21 μ. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος μὲ πλαγίας προσθήκας. Ἐπὶ τῆς τελευταίας σελίδος «*Ἰῶ πανιερωτάτῳ καὶ ἐν χ(ριστ)ῶ ἡμῖν λίαν ἀγαπητῶ ἀδελφῶ καὶ περισπούδαστῳ ἀγίῳ Κρήτης κυρίῳ Μελετίῳ ἀσπασίως. Εἰς Κρήτην*». Δι' ἄλλης χειρὸς «*μαρτίου 15: 1834 Ἡρακλίας. Σφραγίς δι' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ μὲ ἀετὸν ἐν μέσῳ κλάδων στέμμα καὶ γράμματα ΗΡ ΚΛ ΔΙ NS 1830. Προσθήκη ὑστερογράφου. Κατάστασις διατηρήσεως κακῆ. Φθοραὶ ἐξ ὑγρασίας σημαντικαί.*

Τὴν περισπούδαστον ἡμῖν πανιερότητά της ἀδελφικῶς ἐν κ(υρί)ῳ κατασπαζόμενοι | ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν

† Πέρουσι κατὰ ὀκτώβριον ποιοῦντες τὰς διατριβὰς ἐν Κισσανίῳ | τῇ ἐγράφα | μεν μέσον τῆς αἴνου, ἀφορμῆς ἀψάμενοι ἐκ τῶν διὰ τοῦ ἡμε | τέρου Οἰκονόμου Κισσανίου αὐτόθεν τότε ἐλθόντος, ἀδελφικῶν της προσ | ρήσεων, διὰ λόγου μόνον ἐξαγγελιαμένου. ἤδη δ' ἐνδημήσαντες κατ' | ἐκκλησιαστικὴν πρόσκλησιν, καὶ προτροπὴν ὧδε τῇ Βασιλευούσῃ κατὰ | τὰς ἀρχὰς τοῦ ἤδη λήγοντος, ἐκομισάμεθα τὸ ἀπό : ιστ : τοῦ παρ' ἱπ | πεύσαντος ὀκτωβρίου Μηνὸς ἀδελφικὸν ἡμῖν περισπούδαστον Γράμμα | της, καὶ τὴν ἀγαθὴν ἡμῖν ὑγίειαν της εὐαγγελισθέντες ὑπερήσθη | μεν. εἶδομεν δὲ καὶ ὅσα ἐν αὐτῷ σημειοῖ αἷτια τῆς τοσαύτης της ἀ | φανείας, δι' ὧν καίτοι δικαιολογουμένη, ἐξαιτεῖται ὁμῶς συγγώμην, ἐφ' | ᾧ ἀπαντῶντες [διερευνῶμεν] καὶ ἡμεῖς τὰ κατ' αὐτὴν μετὰ πόθου τῇ δηλο | ποιῶμεν, ὅτι καὶ [ἡμεῖς ἀν]έκαθεν εὐνοϊκῶς διακείμεθα ἐπ' αὐτήν, καὶ ἐπι | θυμοῦντες τὴν [πρὸς ἀλλήλους] διὰ γραμμάτων συνεχῆ ἔντευξιν, δὲν ἐλλεί | ψαμεν τοῦ [. . .], οὐ μόνον πέρουσι, ἀλλὰ καὶ πρότερον ἔτι τοσάκις | διδόντες [. . . . .] συνεχῶς | ἀλλ' αὐτὴ [. . . . .] ἐκάθητο μέχρι τοῦ-

*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 430 τοῦ Ε' τόμου (1951).

δε. καὶ ἤδη μετατοπήσασα | αὐτοῦ, ἐξήγειρεν [. . . . .] τοῦ
 ὕπνου, καὶ μόλις ἐμνήσθη καὶ ἡμῶν. μ' ὅλα | ταῦτα λήθη τὰ παρ[ελη-
 λυ]θότα καλυφθήτωσαν. καὶ γινώσκουσα ἡμᾶς τοιούτους, | οἷους ἀνέ-
 καθεν ἐγνώρισεν εἰλικρινεῖς, καὶ εὐνοϊκῶς ἐφ' ἑαυτὴν διακει | μένους,
 ἃς μᾶς γράφη συνεχῶς ἀναφερομένη περὶ παντοίας τῆς ὑποθέσεως, |
 καὶ ἐξαγγέλουσα πρὸ πάντων τὴν ἀγαθὴν ὑγιείαν τῆς. ἧς καὶ τὰ ἔτη
 εἶεν πλεῖσθ' | ὄσα, πανευτυχῆ, καὶ σωτήρια, τῇ κ' Νοεμβρίου, αὐλδω,
 τῆς περισπουδάστου ἡμῖν Πανιερότητός τῆς ἀγαπητῆς ἐν Χ[ριστι]ῶ
 ἀδελφός
 καὶ ὀλοπρόθυμος

ὁ Ἡρακλείας Διονύσιος

»περισπούδαστέ μοι ἐν χ[ριστι]ῶ ἀδελφέ. γράφε μοι συνε | χέστερον
 τὴν δεσποτικὴν μοι ἀγαθὴν τῆς ὑγιείαν πρὸς | ψυχικὴν μου ἀγαλλία-
 σιν. ὁ δὲ κὺρ μελέτι | ὅς μας πρὸ δύο χρόνων ἀνεχώ | ρησε διὰ τὴν
 πατρί | δα του Θεσσαλ.

Ἐνεπιός μας ἀθανάσιος μετὰ τῆς φιλιότητος μας Νύμφης καὶ
 Συζύγου του πανευλαβῶς | τὴν προσκυνοῦν ἀσπασόμενοι τὴν πανιέρων
 τῆς δεξιάν, τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ ὁ γέρο στέφανος.

Ἐστερογράφον τελευταίας σελίδος :

ὁ γροῦπος [. . . . .] ἐφορικὴν Κ[άσαν . . . διὰ] |
 χειρὸς τοῦ τζ[. . . . . | λάκη τζαλι[. . . . . καὶ] μένε | ἀμέρι-
 μνος. κατόπιν δὲ | θέλομεν ἀποκριθῆ καὶ | διὰ γράμματος τῆς Κά |
 σης περικλείοντες καὶ | τὰς ὁμολογίας ὅπου ἔστειλα | διὰ τὰ ἀλλαχθῶ-
 σι, ἐπειδὴ | τό γε νῦν δὲν ἦσαν ἔτοιμοι | Ὁ Ἐνεργὸς τῆς Ἐφ. Κάσης
 Ἰωάννης παπα . . . δης

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

¹⁾ Ἀσφαλῶς θὰ πρόκειται περὶ τῆς ἐν τῇ Ἀνατολ. Θράκῃ κωμοπόλει Κεσ-
 σάνης, ἣτις ἦτο γνωστὴ καὶ ὡς Κισσὴνη.

Ἐπιστολὴ τῶν ἐλιστατῶν τῆς Ἐφορικῆς Κάσας πρὸς τὸν Μητροπο-
 λίτην Κρήτης Μελέτιον, δι' ἧς βεβαιοῦται ὁ διακανονισμὸς ὠρι-
 σμένων χρεῶν του καὶ ζητεῖται καὶ ὁ διακανονισμὸς τῶν ὑπολοί-
 πων. (Δεκέμβριος 1834).

Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 147. Ἐπὶ διφύλλου κοινοῦ χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμ-
 μὰς καὶ σημεῖα (γράμματα I M C καὶ τρεῖς κυαθίσκους), διαστ. 0,22Χ
 0,32 μ. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῶν δύο πρώτων σελίδων. Ἐπὶ τῆς τελευταίας :
 «τῶ πανιερωτάτῳ καὶ ἐν χ[ριστι]ῶ ἡμῖν λίαν ἀγαπητῶ ἀδελφῶ, ἀγίῳ Κρήτης,
 Κυρίῳ Μελετίῳ ἀσπασίως». Διατήρησις καλή.

«τὴν περισπούδαστον ἡμῖν πανιερότητά τῆς ἀδελφικῶς ἐν κ(υρί)ῳ
 κατασπα | ζόμενοι, ἡδιστα προσαγορευόμενι.

† Δύω ἐρώσια αὐτῆς ἀδελφικὰ γράμματα μετὰ περιχαρείας κοι-
 σά | μενοι, προηγουμένως μὲν ἤσθημεν ἐπὶ τῇ δι' αὐτῶν ἀγγελίᾳ τῆς
 ἔφε | τῆς ἡμῖν ἀγαθῆς ὑγείας τῆς, καὶ τὸ κρεῖττον χαρίζοιτο αὐτῇ διὰ
 βίου | ἀμεταποίητον. ἔγνωμεν δὲ καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς σημειούμενά τῆς, ἐν
 μὲν | τῷ πρώτῳ, ὅτι περικλείει δεκαεννέα αὐλικὰς ὁμολογίας αὐτῆς τε
 | καὶ τῶν ἐπισκόπων τῆς, διὰ τὰ ἀλλαγῶσιν ἐπὶ τοῖς σημειούμενοις
 ὄνό | μασιν, ὃ καὶ ἐγένετο, καὶ τῇ ἀποσιέλλονται αἱ νέαι σφραγισθεῖ-
 σαι ὁ | μολογίαι ἤδη, διὰ τὰ τὰς διανείμῃ, ὅθεν ἔλαβεν αὐτάς. ἔλήφθη
 | καὶ ἡ σταλεῖσα πόλιτζά τῆς εἰς βάρος χ(ατζῆ) ἀντωνίου φιλίππου
 γρόσια χέ | λια, ἧς τὸ ποσὸν συναχθὲν ἐπεράσθη εἰς τὴν παρτίδα τῆς
 δο | σοληψίας τῆς μετὰ τῶν εἰς γροῦππον¹ συγχρόνως ἀποσταλέντων
 ἑκατὸν | ἑννεήκοντα πέντε διστίλων ταλήρων· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, ὅτι
 περι | κλείει ἑτέρας ἑπτὰ αὐλικὰς ὁμολογίας πάλιν εἰς ἀλλαγὴν, αἵτινες
 | ἀλλαγεῖσαι τῇ ἀποσιέλλονται μετὰ τοῦ ἀνωτέρω πρὸς διανομὴν αὐ-
 τῶν, | ἔλήφθη καὶ ὁ σταλεὶς γροῦππὸς τῆς τοῦ περιεχομένου τριῶν χι-
 λιάδων ἑκατὸν | δεκατεσσάρων γροσίων εἰς διαφόρους μονέδας κατὰ
 τὴν σημείωσίν τῆς, ὁ | μοίως καὶ ἡ εἰς βάρος τοῦ ἀγίου Κιοσπεντηλίου
 πόλιτζά τῆς γροσίων τριακοσίων | τριάκοντα ἑνός, ἧς τὸ ποσὸν συνή-
 χθη καὶ ἀπεράσθη εἰς τὴν παρτί | दा τῆς μετὰ τῶν ἀνωτέρω 3114 γρό-
 σια, καὶ ἄς μείνη ἐν ἡσυχίᾳ περὶ αὐ | τοῦ. ἔπειδὴ δὲ μένει εἰσέτι
 ὀφείλουσα εἰς τὴν Κάσσαν ἀπὸ ρέστα | τοῦ ἀποσταλέντος περυσينوῦ λο-
 γαριασμοῦ τῆς γρόσια μέχρι τῶν δεκαἕξ χι | λιάδων, ἅμα δὲ παρῆλθε
 καὶ ἡ προθεσμία, καθ' ἣν ἔδει τὰ | ἐμβάση καὶ τὰ φεινὰ χρέη τῆς,
 ἀνάγκη πᾶσα τὰ ἐμβάση τόσον | τὰ ρέστα τῶν χρεῶν τῆς, ὅσον καὶ τὰ
 φεινὰ ἐγνωσμένα χρέη τῆς, | προθυμηθεῖσα ὅλαις δυνάμεσιν εἰς ἔξα-
 ποστολὴν μὲ πρῶτον αὐτῶν, κα | θότι ἀκολουθοῦν παράπονα καὶ λόγοι
 ἐκ μέρους τῶν δανειστῶν, καὶ πρὸ | πάντων παρὰ τῶν ἐπιτρόπων κοι-
 νοῦ, οἵτινες ἐπιφέρουσι δυσκολίας εἰς τὴν | Κάσσαν, ὅπερ εἰς τὴν ἀγά-
 πην τῆς ἐπιφέρει ζημίαν καὶ βλάβην εἰς τὰ τῆς | ὑπολήψεως. καὶ
 ταῦτα μὲν ἀδελφικῶς ἐπὶ τοσοῦτον εἰς ἀπάντησίν τῆς | προσδοκῶντες
 δὲ μὲ πρῶτον ἀποτελεσματικὴν πρᾶξίν τῆς ἐπὶ τοῖς γραφομένοις, καὶ
 πληροφορίαν τῆς περὶ τῆς ἀσφαλοῦς παρα | λαβῆς τῶν περικλειομένων
 αὐλικῶν νέων ὁμολογιῶν τῆς, μένομεν | τῆς περισπουδάστου ἡμῖν
 πανιερότητός τῆς $\overline{\alpha\omega\lambda\delta}$ 10βριου $\overline{\epsilon}$

ἀγαπητοὶ ἐν χ(ριστ)ῷ ἀδελφοὶ

οἱ τῆς ἐφορικῆς Κάσσης ἐπιστάται

ὁ Ἡρακλείας Διονύσιος :— ὁ νικομηδείας πανάρετος :—

ὁ χαλκηδόνος Ἰερόθεος :—

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ι Σ

¹) Χρηματοδέμα.

Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Ἡρακλείας Διονυσίου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μελέτιον σχετικὴ μὲ τὸν διακανονισμόν τῶν χρεῶν του πρὸς τὴν Ἐφορικὴν Κάσσαν καὶ τὴν ἐπιβληθεῖσαν ἕκτακτον ὑπὲρ τοῦ Κοινοῦ τῆς Ἐκκλησίας συνεισφοράν, περιέχουσα δὲ εἰδήσεις σχετικὰς μὲ τὰς μεταβολὰς εἰς τὸ Πατριαρχεῖον καὶ τὰς Μητροπόλεις. (Ἰανουάριος 1835).

Ἄριθ. Χειρ. Μ. Η. 106. Ἐπὶ διφύλλου κοινοῦ χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμμάς καὶ σημεῖα (γράμματα Ν R καὶ τρεῖς κυαθίσκους). Τὸ κείμενον ἐπὶ τῶν δύο πρώτων σελίδων μὲ προσθήκας ἐν τῇ ὄα πλαγίως καὶ κάτω. Ἐπὶ τῆς τελευταίας: «*Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ ἐν χ(ριστι)ῷ ἡμῖν λλαν ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ περισπούδαστῳ ἀγίῳ Κρήτης κυρίῳ Μελετίῳ ἀσπασίως*». Δι' ἄλλης χειρός: «*ἐλήφθη τῇ ια' μαρτίου 35 Ἡρακλείας*». Σφραγίς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ μὲ στοιχεῖα *HP ΚΛ ΔΙ ΝΣ 1830*, πτηνὸν ἐν μέσῳ κλαδίων καὶ στέμμα. Κατάστασις διατηρήσεως σχετικῶς καλὴ, πλὴν πολλῶν ἐντομῶν καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν.

† τὴν περισπούδαστον ἡμῖν πανιερότητα τῆς ἀδελφικῶς ἐν κυρίῳ κατασπαζόμενοι ἡδιστα | προσαγορεύομεν.

† Τὸ ἀπὸ κζης τοῦ θβρίου γεγραμμένον ἀδελφικόν τῆς περισπούδαστον ἐν ἀσμενείᾳ ἀριτίως | κομισάμενοι, ἡσθημεν προηγουμένως ἐπὶ τῇ δι' αὐτοῦ ἀγγελίᾳ τῆς πολυεύκτου | ἡμῖν ἀγαθῆς ὑγείας τῆς, εἶδομεν δ' ἀκολούθως καὶ ὅτι ἐμβάζει πέντε χιλιάδες | καὶ ἑξακόσια γρόσια εἰς βάρος τοῦ κυρίου πολυκάρπου Ἱεροδιακόνου τοῦ Μακαριωτάτου | τὰ 600, καὶ εἰς βάρος τοῦ κυρίου Σταμάτη τὰς 5000: διὰ νὰ δοθῶσιν εἰς τὴν | ἐφορικὴν Κάσσαν ἀκόντο¹ τῶν περὶ αὐτὴν χρεῶν τῆς. ἀπαντῶντες γοῦν | τῇ δηλοποιούμεν μετὰ τὴν ἐπ' ἀκριβείας ἔρευναν τῆς ἀγαθῆς τῆς ὑγείας, | ὅτι τῶν πολιτῶν τῆς ἀιζετερισθειῶν², ἐσυνάχθη τὸ ποσὸν ἐν τῇ προθεσ | μίᾳ καὶ δοθὲν τῇ ἐφορικῇ Κάσσει, ἀπεράσθη εἰς τὴν παρτίδα τῆς, ὡς πιστο | ποιεῖται καὶ ἐκ τοῦ ἐσωκλείστου πρὸς αὐτὴν γράμματος τῆς Κάσσης. πρὸ ἡμερῶν | τῇ ἐστάλησαν γράμματα τῆς Κάσσης πρὸς τε αὐτήν, καὶ πρὸς τοὺς ἐπισκόπους τῆς μετὰ | μιᾶς πολιτῆς, καὶ πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς, ὑποχρεοῦντα αὐτὴν διὰ νὰ ἀπο | κριθῇ ὅσα συνοδικῇ ἀποφάσει τῇ ἀνελόγησαν διὰ νὰ συνεισφέρῃ μετὰ τῶν | ἐπισκόπων τῆς εἰς τὴν συμβᾶσαν ἐκείνην χρηματικὴ ἀνάγκη τοῦ Κοινοῦ, | περὶ τῆς ὁποίας ἀναλογίας ἄς μὴ ξενισθῇ ἢ ἀγάπη τῆς, οὐδὲ οἱ ἐπίσκοποί τῆς, | καθότι καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ οἱ ἐνδημοῦντες ὑπεχρεώθημεν νὰ συνεισφέρωμεν δόσεις | ἀδράς, ὡσαύτως καὶ ἅπασα ἢ Ἱερὰ ἀδελφότης κατ' ἀναλογίαν τῆς δυνάμεως | ἐκάστου, τὰ ὁποῖα καὶ ἐμετρήσαμεν ἔτι ἀπὸ πρώτης θβρίου. αὐτὰ δὲ ἐξοδεύθησαν πρὸς | ἀπάντησιν πολλῶν δεινῶν τῆς ἐκκλησίας. πρὸς κατάργησιν τῶν κα-

ταχρήσεων, | καὶ πρὸς ἀνάκλησιν τῆς ἀρχαίας ἐκκλησιαστικῆς εὐκλείας, καὶ τῆς ἡσυχίας | τῶν ἀδελφῶν. ὅθεν καθὼς πάντες προθύμως τὰ ἀπεκρίθησαν, οὕτω καὶ | ἡ πανιερότης τῆς μετὰ τῶν ἐπισκόπων τῆς νὰ φανῆ πρόθυμος, καὶ νὰ ἐμβάση | ὡς τάχιστα ἐκεῖνα, ὅσα τῇ ἀνελόγησαν, παρομοίως καὶ τοῖς ἐπισκόποις τῆς, καὶ | οὐ μόνον αὐτά, ἀλλὰ νὰ προθυμοποιηθῆ διὰ νὰ ἐμβάση καὶ ὅλα τὰ πρὸς | τὴν ἐφορικὴν Κάσσαν χρέη τῆς διὰ νὰ μὴ ζημιοῖται κατὰ τοὺς ἀδρούς τόκους. | μᾶς γράφει νὰ μὴ τὴν παραβιάζωμεν διὰ τὰ χρέη τῆς ταῦτα, καὶ μᾶς παρα | καλεῖ κατὰ τοῦτο, πλὴν αὕτη ἡ παράκλησίς τῆς εἶναι ἐπιζήμιος εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς, | καὶ διὰ τοῦτο φειδόμενοι τοῦ πουργείου τῆς δὲν δεχόμεθα ταύτην τὴν παράκλησιν | τῆς, ἀλλὰ πάλιν τῇ προτιρεπούμεθα, καὶ τῇ παρακινουῦμεν διὰ νὰ προσπαθήσῃ | νὰ ἐξοφλήσῃ αὐτὰ τὰ πρὸς τὴν ἐφορικὴν Κάσσαν χρέη τῆς, καὶ νὰ μὴ δοκι | μάξῃ αὐτὰς τὰς ζημίας ἀπὸ τοὺς τόκους, οἷτινες εἰσὶ πρὸς : 20 τοῖς ο/ο τὸν χρόνον | ὡς οἶδε καὶ μόνη τῆς. καὶ περὶ τούτων μὲν ἄλλοις. ἡ ἐναλλαγὴ τοῦ Πατριάρχου | μας δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι τῇ ἐγνώσθη πρὸ πολλοῦ γενομένης τῆς πτώσεως | τοῦ Κυρίου Κωνσταντίου κατὰ τὴν κῆν τοῦ 7 βρίου καὶ τῆς ἀναβάσεως ἐπὶ | τοῦ θρόνου τοῦ νῦν Δεσπότη μας Κυρίου Γρηγορίου κατὰ τὰς ἀρχὰς θβρίου, κοινῇ τοῦ γένους ἐκλογή, καὶ δημοσίᾳ φωνῇ προσκληθέντος ἀπὸ τοῦ θρόνου τῶν Σερβῶν, | τοῦ ὁποίου ἡ ἀρετὴ, ἡ παιδεία, τὰ χριστομίμητα, καὶ εὐκλεῆ προτερήματα | τούτου εἰσὶ σπάνια ἐν πολλοῖς. καὶ εἶθε νὰ ἔχῃ ὑγιεῖαν καὶ ἀκλόνητον δια | μονὴν ἐπὶ τῆς ἀνωτάτης ταύτης περιωπῆς. καὶ διὰ τῆς ἀρίστης αὐτοῦ φρονή | σεως ἅπασα ἡ Ἱερὰ ἀδελφότης, καὶ πᾶν τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα ἐν | ἀνέσει ζήσεται, καὶ χαρήσεται. πρὸς τὸ παρὸν δὲν ἔχομεν κᾶν ἐν νέον, ἀλλὰ | τὰ πάντα εἰσὶ παλαιά, καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ πεπτωκότος Δεσπότη, τὰ ὁποῖα | ἴσως καὶ τῇ εἶναι γνωστά : δηλαδὴ ἡ πτώσις τοῦ ἁγίου Δαρίσσης, καὶ τοῦ ἁγίου Ἀμασείας | καὶ εἰς μὲν τὴν λάρισσαν ἀπεκατέστη ὁ ἅγιος Ἰκόνιου, εἰς τὸ Ἰκόνιον δὲ ὁ πρόην | Πισσιδίας, εἰς τὴν ἀμάσειαν ὁ ἅγιος Διδυμοτείχου, καὶ εἰς τὸ Διδυμότειχον ὁ πρωτο | σύγκελλος τοῦ γέροντος ἀειμνήστου Δέρκων, ὅστις κατὰ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου δούς τὸ | Κοινὸν χρέος τῇ ἄφησεν ὑγιεῖαν, καὶ ἀπεκατέστη εἰς τὸν χηρεύσαντα τοῦτον θρόνον ὁ | ἅγιος Δράμας κύριος Γερμανός, εἰς δὲ τὴν Δράμαν ὁ ἅγιος Μέγας Ἀρχιδιάκονος τοῦ νῦν | Δεσπότη μας. ἐν τοσοῦτῳ δὲ ἐπενυχόμενοι αὐτῇ ἵνα πανηγυρίζῃ καὶ εἰς πολλοὺς | χρόνους τὰς πανσέπτους ἑορτάς : τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου, καὶ τὴν θείαν αὐτοῦ ἐπι | φάνειαν ἐν φαιδρότητι, καὶ ἀγαλλιάσει, καὶ τὸ νέον ἔτος ἔχῃ πανευτυχές, καὶ παρεκτικὸν παντὸς ἀγαθοῦ, μένομεν.

τῇ ιη Ἰανουαρίου αὐλε

τῆς περισπουδάστου ἡμῖν πανιερότητός τῆς

ἀγαπητὸς ἐν χριστῷ ἀδελφὸς
καὶ ὀλοπρόθυμος
Ὁ Ἡρακλείας Διονύσιος

Ὁ τζελεπῆ κωσταντάκης παῖράμογλους, καὶ ἡ σύζυγος | γός του ἴδου ἴδου
ὄν τοῖς τέκνοις των δου | λικῶς τὴν προσκυνουῖσι, καὶ ἐν | θυμοῦνται
πάντοτε αὐτήν.

ἐν τῇ ὄψι

ἀξιοῖται νὰ μᾶς προβλέψη, καὶ νὰ μᾶς ἀποστείλῃ μερικὸν ἔλαιον, καὶ
σαποῦνι φανερώουσα καὶ τὴν τιμὴν | αὐτοῦ διὰ νὰ τὴν δώσωμεν ὅπου
ἤθελε θελήσῃ, καὶ θέλομεν τῇ γνωρίσει χάριν, πλὴν νὰ μὴ ἰσοτιμη-
ται | μὲ τὴν ἐνταῦθα ἐκτίμησιν, διότι τότε οὐδεμίαν χάριν θέλομεν τῇ
γνωρίσει.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

1) Ἐναντι τοῦ τρέχοντος λογαριασμοῦ.

2) Βλ. ὑποσ. τοῦ ὑπ' ἀριθ. 84 ἐγγράφου.

92

Ἐπιστολὴ τῶν Ἐπιστατῶν τῆς Ἐφορικῆς Κάσσης πρὸς τὸν Μητρο-
πολίτην Κρήτης Μελέτιον, δι' ἧς οὗτος ἐπιπλήττεται διὰ τὴν πα-
ραμέλησιν τῆς ἐξοφλήσεως τῶν πρὸς τὴν Κάσσαν χρεῶν της καὶ
παρακινεῖται διὰ τὸν ἄμεσον διακανονισμόν. (Μάρτιος 1835).

Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 92. Ἐπὶ διφύλλου κοινοῦ χάρτου διαστ. 0,215×0,31
μ. μὲ ὑδατίνας γραμμὰς καὶ σημεῖα (γράμματα I M C καὶ κυαθίσκους).
Τὸ κείμενον ἐπὶ τῶν δύο πρώτων σελίδων. Ἐπὶ τῆς τελευταίας: «τῷ πα-
νιερωτάτῳ καὶ ἐν χριστῷ ἡμῖν λίαν ἀγαπητῷ καὶ περιποθήτῳ ἀδελφῷ, ἀ-
γίῳ Κρήτης, Κυρίῳ Μελετίῳ ἀσπασίως» «εἰς Κρήτην». Δι' ἄλλης χειρός:
«ἐλήφθη τῇ ιγ' Ἰουνίου». Σφραγὶς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ ὄχι εὐκρι-
νής. Διατήρησις μετρία. Κηλίδες ἐξ ὑγρασίας.

«τὴν περιπόθητον ἡμῖν πανιερότητα της ἀδελφικῶς ἐν κυρίῳ ἀσπα-
ζόμεθα

† μετ' οὐκ ὀλίγης ἐκπλήξεως καὶ ἀπορίας μας παρατηροῦμεν τὴν
ἐπὶ τοσοῦτον | βραδύτητα καὶ ἀδιαφορίαν της εἰς ἐξαποστολὴν τῶν εἰς
τὴν Κάσσαν περιουσιῶν | τε καὶ φεικνῶν χρεῶν της, καὶ μάλιστα τῶν
κατὰ Ἰαννουάριον διαφό | ρων τῆς ἐπαρχίας της, καὶ ἐπειδὴ ἐν δια-
στήματι τριῶν μηνῶν οὐκ | ἔφθη νὰ ἐμβάσῃ οὔτε μέρος, οὔτε τὸ ὅλον
αὐτῶν, ἔγνωμεν νὰ | καταστρωθῇ ὁ λογαριασμός της ὅλης δοσοληψίας
της, καὶ νὰ τῇ ἀ | ποσταλῇ πρὸς πληροφορίαν τῶν ὄσων χρεωστεῖ νὰ
ἐμβάσῃ, καὶ δὴ περικλείοντες τὸ δοσοληψιακὸν πιλάντιζον της ἔσωθεν
ἐνυπό | γραφον παρ' ἡμῶν, προτιρεπόμεθα τὴν ἀγάπην της, ὅπως ἅμα

τοῦ λαβεῖν αὐτό, πληροφορηθεῖσα ἐν ἀκριβείᾳ περὶ τῶν χρεῶν της | καταβάλλῃ τὴν δέουσαν καὶ ἀναγκαιοτάτην φροντίδα, καὶ τρόποις οἷς | οἶδεν ἐξοικονομήσασα τὸ ποσόν, ἐμβάσῃ μὲ πρῶτον καὶ ὡς τάχι | στα εἰς τὴν ἐφορικὴν Κάσσαν, προφθάνουσα τὰ χρέη της ἐν δια | στήματι τινὸς καιροῦ, διότι ἂν ἤθελε παρεκτείνῃ ἐπὶ πολὺ τὴν ἔξα | ποστολήν, οὐχὶ μόνον θέλει ὑποστήσῃ ζημίαν ἀδρῶν τόκων δι' αὐτά, | ὡς εἰς τὸ περισυνὸν σάλδος¹ της καθυπεβλήθη, καὶ εἰς τὰ διὰ λογαριασμόν | της δοθέντα μέχρι τοῦδε, καθὰ καὶ εἰς τὰ ἐμβασθέντα ἀκόντιο² τῶν | χρεῶν της ἀπερνοῦνται διάφορα ἐπ' ὠφελείᾳ της, ἀλλὰ καὶ ἔξαρχος ἐκ- | κλησιαστικὸς ἔπεται νὰ ἀποσταλῇ κατ' αὐτῆς εἰς σύναξιν καὶ | παραλα- | βὴν τῶν δικαίων τῆς Κάσσης μὲ ζημίαν χρηματικὴν καὶ βλά | βην τῆς ὑπολήψεώς της οὐ τὴν τυχοῦσαν, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀδελφῶν τόσον | ἀδιαφόρως φέρεται περὶ τὰ χρέη του, ὡς ἡ ἀγάπη της, καὶ | ὁ παρό- | μοιος τρόπος της πλησίον ὅτι εἶναι ζημιώδης εἰς τὸ χρηματι | κόν, ἐπειδὴ καὶ τὰ γρόσια τῆς Κάσσης δουλεύουσι μετὰ διαφόρου | πρὸς 20 τοῖς ο]ο, καὶ μὲ τὸν αὐτὸν τόκον ἔχουσι τρέχειν μέχρι | τῆς ἐξοφλή- | σεώς των τὰ τοῦ σάλδος τῶν χρεῶν της, καὶ οὕτως ἡ Κάσ | σα δὲν ζη- | μιουῖται, ὅσον δυσκολεύεται δανειζομένη, ἐνδέχεται | νὰ τῇ ἐπιφέρῃ καὶ βλάβην εἰς τὰ τῆς ὑπολήψεώς της, καὶ νὰ δο | κιμάσῃ ζημίας καὶ πε- | ριφρονήσεις, καὶ ὅσα ἄλλα ἀκόλουθα πρὸς | ἱκανοποίησίν της διὰ τὴν τοσαύτην ἀδιαφορίαν της. ὅθεν προσέξασα | καλῶς ἐπὶ τοῖς γραφομέ- | νοις ἤδη ἐν εἰλικρινεῖᾳ ἀδελφικῇ, καὶ ἐπι | στήσασα τὴν διάνοιαν εἰς τὰς ἀδελφικὰς ἡμῶν προτροπὰς, προθυ | μηθῆτω ἀναγκαίως εἰς ἔμ- | βασιν τῶν χρεῶν της, σπεύσασα ὅλαις δυνάμεσιν εἰς ἀπότισιν μὲ πρῶ- | τον αὐτῶν, διὰ νὰ ἀπαλλαχθῇ | ζημίας ἀδρῶν διαφόρων, καὶ ἐνδεχο- | μένης ἐκκλησιαστικῆς ὀργῆς | καὶ ἐνδίκου ἀγανακτήσεως, καθότι φι- | λαδέλφω προνοίᾳ κινούμενοι | ἅμα δὲ καὶ τῆς ὑπολήψεώς της φειδόμε- | νοι, οὐκ ἠνέχθημεν τόγε | νῦν νὰ τῇ ἐπενεχθῇ βία κατ' αὐτῆς ἢ διὰ πολίτιζης ἐπιζημίου, | ἢ δι' ἀποστολῆς ἑξάρχου· ἀκολούθως ὁμως, εἰ μὴ προθυμηθῇ ἐν | διαστήματι τινὸς καιροῦ εἰς ἔξαποστολήν τῶν χρεῶν της, ὡς εἴρηται, ἔ | πάναγκες ἂν δὲν γίνῃ, τὸ πρῶτον, νὰ ἐπακολου- | θήσῃ τὸ δεύτερον. | τῇ ἀποστέλλονται αἱ ἀποδείξεις τῶν ζητομηρίων αὐτῆς τε καὶ τῶν ἐπισκόπων της | περὶ ὧν κἂν δὲν ἐφρόντισε νὰ ἀπο- | στείλῃ μετὰ τῶν διαφόρων της, | ἐν ᾧ καλῶς ἰξεύρει, ὅτι πληρώνονται κατὰ τὴν ἀγ' Ἰανουαρίου. αἱ δ' | ἐξηργυρωμένα ὁμολογίαί της καὶ εἰς τὸν παρόντα λογαριασμόν της ἀπερνώμεναι | φυλάττονται ἐν τῇ Κάσση, ἵνα τῇ ἀποσταλῶσιν ἀκολούθως μετὰ τὴν | ἔμβασιν τῶν χρεῶν της. ὅ- | πισθεν τοῦ πιλάντζου εἰς πληροφορίαν της | ἐντελεστέραν σημειοῦνται τὰ χρέη τῆς ἐπαρχίας της καὶ τῶν ἐπισκοπῶν της | κατὰ τὸν κώδικα τοῦ Κοινοῦ, καὶ παρομοίως θέλει καταστρώσει τὸν | κώδικα τῆς μη-

τροπόλεώς της, τὰς δὲ ὁμολογίας Κνωσοῦ καὶ Χερροννήσου ὅσαι εὐρί-
σκονται αὐτόθι, θέλει ἀποστείλει ἐνταῦθα συνάξασα ἀπάσας, | διὰ νὰ
ἀλλαγῶσιν ἠνωμέναι μὲ τὸ τῆς μητροπόλεώς της, διὰ νὰ μὴ ἀκο | λου-
θῇ σύγχυσις, ὁμοίως καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων της τὰς ὁμολογίας, |
ὡς τῇ προεγράψαμεν, νὰ τὰς ἀποστείλῃ διὰ νὰ ἀλλαγῶσιν. ἐν το- |
σούτῳ προσδοκῶντες μὲ πρῶτον ἀποτελεσματικὴν της ἀπάντησιν καὶ |
προᾶξιν μετὰ καὶ τοῦ ἴσου τοῦ πιλάνιζου της ἐνυπογράφου καὶ παρ' αὐ-
τῆς, μένομεν ,αὐλε Μαρτίου κ

τῆς περιποθήτου ἡμῖν πανιερότητός της ἀγαπητοὶ ἐν χριστῷ ἀδελφοὶ
οἱ τῆς ἐφορικῆς Κάσσης ἐπιστάται
† Ὁ Ἡρακλείας Διονύσιος Ὁ ρικομηδείας Πανάρειος † χαλκη-
δόνος ἱερόθεος

ἄνω ἐν τῇ ὧα ἀναστρόφως

Ἐπαντες ἐξίστανται | οἱ γνωρίζοντες τὴν κατά | στασιν τὴν παροῦσαν
τῆς Κρήτης | ἀκούοντες, ὅτι ἐλλείπεται ἡ πανιερό | της τῆς ἀπὸ τὰ χρέη
τῆς «ὁ Κρήτης λέγοντες νὰ χρεωστῇ; | οἱ λόγοι οὗτοι ἔφθασαν καὶ εἰς |
τὰς ἀκοὰς τῆς ἐκκλησίας, | ὅτι τῆς νήσου λαμπρυνθείσης καὶ | βελτιω-
θείσης, ἡ ἀγάπῃ της ἔχου | σα τοὺς τόπους, καὶ τὴν δύναμιν, | εἰς τὸ
νὰ ἐμβάσῃ διὰ μιᾶς τὰ χρέη της, | διὰ φειδωλίαν της ἀποποιεῖται,
καὶ ὑπο | πίπτει εἰς ἄτοπα. ὅθεν ἄς λάβῃ | τὴν ἀναγκαίαν καὶ πρό-
σφορον | φροντίδα, εἰς τὸ νὰ ἀποστείλῃ | τὰ χρέη της ὅσον οὕτω | καὶ
οἱ κατ' αὐτῆς λόγοι | νὰ παύσωσι.

ἐν τῇ ὧα τῆς πρώτης σελίδος.

Ἐσα δ' ἔγραφε νὰ ληφθῶσι παρὰ τοῦ ἁγίου Διδυμοτείχου δοθέντα
παρὰ τοῦ ἐπισκόπου της | ἁγίου Ἀρκαδίας τοῖς συγγενεῦσι του, εἰσέτι
δὲν ἐλήφθησαν, μ' ὅλον ὅτι τῷ ἐγράψαμεν δις καὶ τρίς | καὶ μὲ πρῶ-
τον ἄς γίνῃ ἕτερον γράμμα τοῦ ἁγίου Ἀρκαδίας πρὸς τὴν πανιερότητά
του, διὰ νὰ | τῷ γράψωμεν περικλείσαντες αὐτό, καὶ παραβιάσωμεν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- 1) Ἐκ τοῦ ἰταλ. saldo: ὑπόλοιπον.
- 2) Βλ. ὑποσ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 91 ἐγγράφου.

Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Ἡρακλείας Διονυσίου πρὸς τὸν Μητρο-
πολίτην Κρήτης Μελέτιον, σχετικὴ πρὸς τὸν διακανονισμόν τῶν
πρὸς τὴν Ἐφορικὴν Κάσσαν χρεῶν αὐτοῦ καὶ τῶν Ἐπισκόπων
Κρήτης. (Αὐγούστος 1835).

Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 109. Ἐπὶ διφύλλου κοινοῦ χάρτου διαστ. 0,225×0,325

μ. με ὑδατίνας γραμμάς και ψηφία (γράμματα A F G και τρεῖς κναθίσκουσ). Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆσ πρώτῆσ σελίδοσ. Ἐπὶ τῆσ τελευταίας : «Τῷ πανιερωτάτῳ και ἐν χ(ριστ)ῷ ἡμῖν λίαν ἀγαπητῷ ἀδελφῷ και περισπουδάστῳ ἀγίῳ Κρήτῆσ κυρίῳ Μελετίῳ, ἀσπασίῳ». Δι' ἄλλῆσ χειρὸσ «Ὁκτωβρίῳ κ', ἐλήφθῆ». Σφραγίσ ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ ὁμοία τοῦ ὑπ' ἀριθ. 91. Κατάστασισ διατηρήσεωσ καλή, πλὴν φθορᾶσ ἐξ ὑγρασίασ κατὰ τὰ σημεῖα πτύξεωσ.

† Τὴν περισπούδαστον ἡμῖν πανιερότητά τῆσ ἀδελφικῶσ ἐν κ(υρί)ῳ κατασπαζόμενοι | ἡδιστα προσαγορεύομεν.

† Καὶ ἀπὸ τὴν δὴν τοῦ παρελθόντοσ Ἰουλίῳ μηνὸσ τῆ ἐγράψαμεν ἀποκριθέντεσ | εἰσ τὸ ἀπὸ ἰγῆσ Μαίτου γεγραμμένον ἀδελφικόν τῆσ ἡδῆ δὲ κομι | σάμενοι περιχαρῶσ και τὸ ἀπὸ : κῆσ : τοῦ προαπελθόντοσ Ἰουνίου μηνολο | γούμενον περισπούδαστον ἡμῖν ἀδελφικόν τῆσ, και τὰ σὺν αὐτῷ περικλειστα | πρόσ τε τὴν ἐφορικὴν κάσσαν, και πρόσ ἄλλοουσ φίλοουσ τῆσ, και τὴν ἐφε | τωτάτην ἡμῖν ἀγαθὴν τῆσ ὑγείαν εὐαγγελισθέντεσ δι' αὐτοῦ ὑπερῆ | σθημεν. εἶδομεν δὲ και ὅσα ἐν αὐτῷ ἀκολούθῳσ σημειοῖ. ἐφ' ᾧ ἐπε | ρωτῶντεσ και ἡμεῖσ τὰ κατ' αὐτὴν μετὰ πόθου τῆ δηλοποιοῦμεν, ὅτι τὸ | πρόσ τὴν ἐφορικὴν κάσσαν γράμμα τῆσ μετὰ τῆσ αὐλικῆσ ὁμολογίασ τοῦ | ἀγίου Σιτείας, τῆσ πολίτζασ τῶν δύο χιλιάδων γροσίων και τοῦ γρούππου ἐσφραγισ | μένου ἐδόθη εἰσ τὴν κάσσαν. ὡσαύτωσ και τὰ λοιπὰ γράμματα τῆσ ἐδόθη | σαν ἐνὶ ἐκάστω κατὰ τὰσ ἐπιγραφάσ. ἐλάβομεν δὲ και τὸ σενδουκάκι | μετὰ τῶν ὀγδοήκοντα πλακῶν σαπουνίου, και τῆ εὐχαριστοῦμεν. ἐν τῷ τῆσ | ἐφορικῆσ πρόσ αὐτὴν γράμματι θέλει ἰδῆ τὴν ἀπόκρισιν ὅσον περὶ τῶν | αὐλικῶν διαφορῶν τοῦ θεοφιλεστάτου ἀγίου ῥηθύμνησ, τόσον και περὶ τῶν | αὐλικῶν διαφορῶν τοῦ ἀγίου Κυδωνίας, περὶ τῶν ὁποίων σημειοῖ, ὅτι περιπλέ | ον ἐνὸσ ἔτοουσ ἀπερνῶνται ἐν τῷ σταλέντι πιλάντζῳ. κατὰ τὴν ἀδελφι | κὴν τῆσ ἀξίωσιν θέλομεν προσπαθῆ ὡσ ἔνεστι διὰ ν' ἀπαιτῶμεν τοῦ | λοιποῦ ἀπαιτήσεισ ἐξαογυρώσεωσ αὐλικῶν ἐπαρχιακῶν τῆσ, και ἐπισκοπι | κῶν ὁμολογιῶν. ἡ ἡδῆ σταλεῖσα τῆσ ἐπαρχίας Σιτείας αὐλικὴ ὁ | μολογία θέλει ἀλλαγῆ ἐπὶ τῷ ὁποίῳ ὀνόματι σημειοῖ, και σφραγισθησο | μένη νέα ἀντ' αὐτῆσ ἰσόποσοσ θέλει τῆ ἀποσταλῆ μετὰ τῶν ἐν τῆ Κάσ | ση οὐσῶν διὰ λογαριασμόν τῆσ ἐξηογυρωμένων. ταῦτα ἐπὶ τοσοῦτον ἀδελ | φικῶσ, και ἐξαιτούμενοι θεόθεν τὴν ἄκραν αὐτῆσ εὐζωίαν, και τὴν | ἐπίτευξιν τῶν ὅσα κατὰ θυμόν ἂν ἔχοι, μένομεν τῆσ περισπούδαστοῦ ἡμῖν πανιερότητόσ τῆσ

τῆ ἰθῆ αὐγούστοῦ ,αωλεφ
ἀγαπητόσ ἐν χ(ριστ)ῷ ἀδελφὸσ
και ὀλοπρόθυμοσ

Ὁ Ἡρακλείασ Διονύσιοσ

Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Τζερβενού Νεοφύτου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Τορνόβου (;), σχετικὴ μὲ τὸ ζήτημα διακανονισμοῦ κληρονομίας ἀποθανόντος συγγενοῦς καὶ πληροφοροῦσα περὶ γενομένης πλημμύρας ποταμοῦ, τῆς ἀλλαγῆς τοῦ Πατριαρχοῦ καὶ τῆς πιθανῆς μεταθέσεώς του εἰς Κωνσταντινούπολιν. (Ἰούλιος 1835),

Ἄριθ. Χειρ. Μ. Η. 126. Ἐφ' ἀπλοῦ ἐπιμήκους φύλλου κοινοῦ χάρτου μὲ ὑδατίνια γραμμὰς διαστ. 0,12×0,36 μ. Τὸ κείμενον καὶ ἐπὶ τῶν δύο σελίδων. Διατήρησις πολὺ καλὴ.

τὴν σεβαστὴν μοι αὐτῆς Πανιερότητα | δουλικῶς προσκυνῶ
 »καὶ μετὰ τὰς δουλικὰς μου προσκυνήσεις | εἰδοποιῶ τὸν σεβαστόν
 μοι ἅγιον Γέροντα, ὅτι | εἰς τὰς δας τοῦ παρόντος ἔλαβα τὸ ἀπὸ κατῶ
 | παρελθόντος πανίερον, ἀμέσως τὰ ἐν αὐτῷ | ἐνεχείρισα, τόσον εἰς τὸν
 Κύριον Δημήτριον | Μουστακῶφ, τοῦ δὲ Ἰωάννου παπᾶ χρυσοῦ | ἄφη-
 σα εἰς τὴν κατοικίαν του ἐπειδὴ καὶ ἡ | εὐγενεία του λείπει εἰς Τριρό-
 βιστον διὰ τὸ τρί | γος, δυὸ φορὲς ἔστειλα τὸν ἄνθρωπόν | μου καὶ τὸν
 ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν ἦλθεν | ἅμα ὅπου ἔλθη θέλει προσπαθῆσω νὰ
 λά | βω ἔγγραφον ἀπόκρισίν του. ἐγχείρισα | καὶ εἰς τὸν διδάσκαλον τὸ
 γράμμα, ὅσον | καὶ τῆς γυναικός, σήμερον περιμένω καὶ | τῶν δύο τὰς
 ἀποκρίσεις ὡς μὲ εἶπεν | ὁ ἴδιος. βλέποντας ὁμως τὴν ἄργητιαν τοῦ |
 κῦρ Ἰωάννου Χρυσοῦ, ἔκαμα τὸν τρόπον | καὶ ἀντάμωσα τὸν κῦρ Λά-
 ζαρον ἐπὶ | τροπον, ὅστις μὲ εἶπεν ὅτι τοὺς ἔδωκαν | τὰ εἰκοσάρια πρὸς
 γρόσια 18: ἐπειδὴ καὶ | ὅλη ἡ περιουσία τοῦ μακαρίτου ἦτον εἰς γα |
 λάτζη¹, ὅθεν τὸ εἰκοσάριον ἐκεῖ δίδεται καὶ | πέρνεται πρὸς γρόσια 18:
 ὁμως μὲ εἶπεν ὅτι | ἔλαβεν ἕως ἑβδομηῆντα χιλιάδες εἰς | μονέδα τουρ-
 κίας κατὰ συμπερασμὸν καὶ | αὐτός, ὅχι μὲ βεβαιότητα, ἐπειδὴ καὶ ὁ
 ἑξά | δελφος τοῦ μακαρίτου τί καὶ πῶς ἔκαμε | καὶ ἔφυγε χωρὶς νὰ
 ἔχουν εἶδῃσιν, μάλι | στα ὁ Λάζαρος ὡς λέγει ἐζημιώθη ὑπὲρ | τὰ τρι-
 ἀκόσια γρόσια ὅπου ἔκαμεν εἰς τὴν θα | νὴν τοῦ μακαρίτου. τὰ ὅσα
 ἔγραφα εἰς | τὸ προλαβόν μου μὲ τὰ εἶπαν φίλοι τοῦ ἑξαδέλφου | ἀπο-
 θανόντος, τώρα μανθάνω ἄλλα, τί τρέχει δὲν ἰξεύρω. | ὑπομονὴ ὥστε
 νὰ ἔλθῃ ὁ Ἰωάννης παπᾶ χρυσοῦ, καὶ αὐτός | τί καὶ πῶς θὲ νὰ τὰ
 εἰπῇ. ἐδῶ πολὺ πλημῆρα εἰς τὸν πο | ταμὸν τῆς γιαλομήτζας², ὅσοι
 μήλοι ἦτον ὅλους τοὺς ἐπέριε | καὶ ἐν ζαλαχανάν³ ὅπου ἔσφαζαν προ-
 βάτια μὲ ὅλα τὰ | κρέατα ἀλλήματα καὶ λοιπὰ χωρὶς νὰ γλυτόσουν τί-
 ποτα | τὸν ἐπῆρε, τὰ περισσότερα ἀμπέλια ἀτρίγητα, σιτάρια | ἀλώνι-
 στα εἰς διάφορα μέρη, ἔγινεν ὁμως καὶ εὐφθηνία | πολὺ εἰς πάντα.
 πρὸς τοῖς ἄλλοις μὲ γράφουν ἀπὸ κων | σταντινούπολιν τὴν ἑξῶσιν τῆς

ἐφετήν ἡμῖν ἀγαθήν | ὑγιείαν της, δηλοποιουῦμεν αὐτῇ, ὅτι ἐπειδὴ καὶ
ὡς τῇ προεδηλώσαμεν | διὰ σημειώματος ἱκανὰ χρέη της εἰσὶν ἀπλή-
ρωτα εἰς τὴν Κάσσαν ἔτι, | πάντως οὐκ ὀλίγας δυσκολίας ὑφίσταται
διὰ τὴν ἀγάπην της, ὡς τῇ προεγρά | ψαμεν προτρεπόμενοι, διὰ νὰ
λάβῃ πρόνοιαν εἰς ἔμβασιν αὐτῶν τε | καὶ τῶν ἐφεξῆς ἐπισκοπικῶν της
διαφόρων, ὡς πληρωθέντων ἀπὸ τῆς Κάσσης | καὶ τούτων. ἔλάβομεν
παρὰ τοῦ ἐπαρχιώτου της κυρίου χαραλάμπους | Κομποράκη διὰ λογα-
ριασμὸν τῶν ἐν τῇ κάσση χρεῶν της γρόσια δύω χιλιάδες | καὶ τετρακό-
σια ἐπὶ μετρητοῖς, καὶ ἐπιστώσαμεν αὐτὰ εἰς τὴν παρτίδα | τῆς δοσο-
ληψίας της, ἐκδόσαντες πόλιτζαν μὲ ἰσόποσον εἰς βάρος | της, καὶ εἰς
ὄρδινίαν¹ τῆς τιμιότητός του, πληρωτέα μεθ' ἡμέρας ἔνδεκα | ἀπὸ τῆς
ἐμφανίσεως της. ὅθεν παρουσιασθεῖσαν ταύτην πρὸς τὴν | ἀγάπην
της προτρεπόμεθα φιλαδέλφως, διὰ νὰ ὑποδεχθῇ αὐτὴν | καὶ ἀτζετάρη²
προθύμως, καὶ ἐν τῇ προθεσμίᾳ πληρώσῃ τὸ ποσὸν καὶ | ἐξοφλήσῃ ἐν-
τίμως πρὸς ὃν ἡ ὄρδινία τῆς τιμιότητός του, ἐξοφλή | σασα δὲ ταύτην
καὶ λαβοῦσα εἰς χεῖράς της ἐξοφλημένην, θέλει | γράψῃ ἡμῖν καὶ δη-
λώσει, περὶ τούτου, ὡσαύτως νὰ προνοήσῃ ὀφειλο | μένως καὶ ἀναγ-
καίως καὶ περὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν λοιπῶν χρεῶν της, | ἵνα μὴ ὑφί-
σταται τόκους δι' αὐτὰ ἀδρούς, καὶ προξενοῦνται δυσκολίαι | εἰς τὴν
Κάσσαν· προσδοκῶντες ἐν τέλει τὴν ἀδελφικὴν της πλη | ροφορίαν, μέ-
νομεν
,αωλεφ δβρίου καη

τῆς περισπουδάστου ἡμῖν πανιερότητός της, ἀγαπητοὶ ἐν χριστῷ ἀδελφοὶ
Οἱ τῆς ἐφορικῆς Κάσσης ἐπιστάται

† ὁ Ἡρακλείας Διονύσιος † καὶ ὁ Χαλκηδόνος Ἱερόθεος

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹) Εἰς διαταγήν.

²) Νὰ κάμη ἀποδεκτὴν.

Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Τορνόβου Ἰλαρίωνος πρὸς τὸν Μητρο-
πολίτην Κρήτης Μελέτιον, σχετικὴ μὲ τὴν ὑπόθεσιν κληρονομίας
συγγενοῦς ἐν Βουκουρεστίῳ. (Νοέμβριος 1835).

Ἄριθ. Κειρ. Μ. Η. 144. Ἐπὶ διφύλλου κοινοῦ χάρτου διαστ. 0,215×0,335
μ. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. Τὸ ὑστερόγραφον ἐπὶ τῆς τελευ-
ταίας, πλαγίως. Ἐπ' αὐτῆς ἡ ἐπιγραφή: «Τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ Θεοπροβλή-
τῳ ἀγίῳ Κρήτης κυρίῳ Μελετίῳ τῷ ἐν χ(ριστ)ῷ μοι ἀδελφῷ ποθεινοτάτῳ
ἀσπασίως». Δι' ἄλλης χειρός: «ἐλήφθη τῇ 1ῃ Μαρτίου 1835. Τορνόβου». Σφραγὶς δι' ἰσπανικοῦ κηροῦ καταστραφεῖσα. Κατάστασις διατηρήσεως
μετρία, μὲ φθορὰς ἐξ ὑγρασίας κατὰ τὰ σημεῖα πτύξεως.

τὴν πανιερότητά της ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενος ἡδιστα προσαγορεύω
 / Καὶ προλαβόντως τῇ ἔγγραφῃ, καὶ ἤδη δὲν λείπω ἐρευνῶν τὰ περὶ
 τῆς ποθεινοτάτης μοι ἀγαθῆς ὑγείας | τῆς νὰ τῇ δηλοποιήσω, συνάμα
 λαβῶν τὸ ἀδελφικόν της πρὸ καιροῦ δὲν [ἔλλειψα] ἀμέσως νὰ | γρά-
 ψω εἰς Βουκουρέστιον πρὸς τὸν ἐκεῖ ἐπίσκοπόν μου πρῶην Τζεορβενοῦ
 διὰ νὰ ἐξετάσῃ | περὶ τῆς ὑποθέσεως τῶν Κρητικῶν. συνάμα ἔγγραφῃ
 καὶ εἰς τὸν ἐπίτροπον τοῦ Μακαρίτου κύ | ριον Ἰωάννην χρυσόπου-
 λον, ἀλλὰ κατὰ περίστασιν δὲν εὐρέθη ἐκεῖ, διὸ καὶ δὲν μοὶ ἀπεκρί- |
 θῆ. τῇ περικλείω δὲ τὸ γράμμα τοῦ πρῶην Τζεορβενοῦ, ἐν ᾧ περιγρά-
 φει περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσε | ως μερικὰ τινά, καθὼς θέλει ἐνοήσῃ ἀπὸ
 αὐτοῦ τοῦ γράμματος, ὅτι αὐτοὶ ἔλαβον μίαν ἰκα | νὴν ποσότητα γρο-
 σίων. περιμένω νὰ λάβω καὶ ἀπόκρισιν τοῦ κυρίου Ἰωάννου χρυσο-
 πούλου ἐξῆ | κριβομένην, καὶ καθὼς τὴν λάβω θέλω τὴν ἐξαποστείλῃ
 διὰ νὰ πληροφορηθῇ τελειότερον. | ὁ ἴδιος πρῶην τζεορβενοῦ μοὶ πε-
 ρικλείει ἀπὸ βουκουρεστίου τὸ περικλειόμενον γράμμα πρὸς | τὸν ὑμέ-
 τερον οἰκονόμον, καὶ θέλει τὸ ἐγχειρήσῃ. δὲν ἤμπορῶ νὰ ἐνοήσω, δια-
 τι ἢ ἀδελφῆ μου | ἐμελέτησε νὰ ἔλθῃ καὶ ἔπειτα ἐμποδίσθῃ, καὶ εἶμαι
 εἰς διαφόρους ὑποψίας, καὶ τὴν παρακαλῶ | νὰ μὲ ἰδεάσῃ περὶ τῆς
 αἰτίας. ἅπαντας τοὺς περὶ αὐτὴν ἐκ ψυχῆς εὐχομαι. αἱ ἀνεψιαί μου |
 ὑγιαίνουσαι τὴν προσκυνοῦν ἀσπαζόμεναι τὴν πανίερον αὐτῆς Δεξιάν,
 ὁμοίως ἀκριβοχαιρετοῦσι | καὶ ὄλους τοὺς οἰκείους της, καὶ αὐταὶ εἴ-
 ναι εἰς ἄκραν λύπην διότι δὲν ἤλθεν ἢ ἀδελφῆ μου. | ταῦτα μὲν ἀδελ-
 φικῶς, τὰ δὲ ἔτη της εἶεν θεόθεν ὅτι πλεῖστα καὶ πανευδαίμονα

ἰαωλεφ νοεμβρίου ιγην

τῆς πανιερότητός της ἐν χριστιῶ ἀδελφός καὶ ὄλως πρόθυμος

Ὁ Τορνόβου Ἰλαρίων

*Υστερόγραφον

τὴν παρακαλῶ, ἂν εἶναι αὐτοῦ ἢ ἀδελ | φή μου νὰ τῇ ἀποδώσῃ τὰς
 εὐχάς μου. δὲν | τῇ γράφω νομίζων, ὅτι ἴσως ἔφυγε. | τὴν παρακαλῶ
 τὰ περικλειόμενα γράμ | ματα νὰ δοθῶσιν εἰς τοὺς τόπους των καὶ
 εἶναι | τῶν ἀνεψιῶν μου ἢ φίλη μοι | αὐτῆς πανιερότης θέλει κράξῃ
 τὴν | νύμφην μου ἐλένην καὶ ἐκείνη | ἰξεύρει τὰ μέρη, ὅπου ἔχουσι νὰ
 δοθῶσι | καὶ ἐκείνη ἤμπορεῖ νὰ τὰ δώσῃ.

*Ἐπιστολὴ τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸν Μητροπολίτην
 Κρήτης Μελέτιον, συστατικὴ δύο Ἀρμενίων, ἐρχομένων εἰς Κρή-
 την πρὸς παραλαβὴν τῆς πατρῴας περιουσίας. (Μάϊος 1836).

*Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 137. Ἐπὶ διφύλλου κοινοῦ χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμ-

μάς και σημεῖα (γράμματα T S και τρεῖς κυαθίσκους). Διαστ. 0,21×0,31 μ. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. Ἐπὶ τῆς τελευταίας: «τῷ Πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ ἁγίῳ Κρήτης ὑπερίμῳ και ἐξάρχῳ Εὐρώπης, ἐν ἁγίῳ πν(εύμα)ι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ και συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετριότητος Κυρίῳ Μελετίῳ». Δι' ἄλλης χειρός: «35 Ἀλεξανδρείας». Μεγάλη σφραγὶς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ δυσδιάκριτος. Κατάστασις διατηρήσεως καλή.

† ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας

† Πανιερώτατε και θεοπρόβλητε μητροπολίτα ἅγιε Κρήτης, ὑπέριμε και ἐξαρχε | εὐρώπης ἐν ἁγίῳ π(νεύμα)τι ἀγαπητῆ ἀδελφῆ και συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν | μετριότητος κύρ Μελέτιε, τὴν ἀδελφικὴν ἡμῖν αὐτῆς πανιερότητα | ἐν Χ(ριστῷ) τῷ θ(ε)ῷ κατασπαζόμενοι ἠδίστως προσαγορεύομεν. Καὶ μετὰ | τὴν ἀκριβῆ ἐρώτησιν τῆς περιποθήτου ἡμῖν ἀγαθῆς αὐτῆς ὑγείας συνιστῶ | μεν διὰ τῶν παρόντων ἀδελφικῶν ἡμῶν γραμμάτων πρὸς τὴν πανιερό | τητά της τοὺς ἐπιφέροντας αὐτὰ ἐξ ἀρμενίων τὸν τε κύρ Ἀλεξάνην, και τὸν | Πογὸζ, ὧν ὁ μὲν Ἀλεξάνης υἱὸς τοῦ χρηματίσαντος εἰς τὴν θεόσωστον αὐτῆς ἐ | παρχίαν σαράφης τῶν στρατευμάτων λίαν γνωστοῦ και τῆ πανιερότητι της, και τὸ | ζῆν ἐκμετρίσαντος ἐνταῦθα εἰς Αἴγυπτον Πογὸζ Ἀγᾶ τοῦνομα, ὁ δὲ Πογὸζ συ | νωδία τοῦ Ἀλεξάνη, ὁ ὁποῖος κύρ Ἀλεξάνης ἔρχεται πρὸς παραλαβὴν ἀ | πάσης τῆς αὐτόθι εὐρισκομένης πατρικῆς του περιουσίας, μεσιτευθέντες ἐπὶ | τούτῳ παρὰ τινος προὔχοντος τοῦ αὐτῶν γένους εἰς μεγίστην αὐθεντικὴν ὑπηρε | σίαν διατελοῦντος. και δὴ ἀξιούμεν τὴν Πανιερότητά της εὐμενῶς νὰ ὑποδεχθῆ | τὸν κύρ Ἀλεξάνην αὐτὸν μετὰ τῆς συνωδίας του, περιποιηθῆ και δεξιὰν | δώση αὐτῷ εἰς παραλαβὴν ἀπάσης τῆς περιουσίας ἐκείνου τοῦ προαπελθόντος | πατρός του, και διὰ τὸ δίκαιον, και διατὶ ἐκεῖνος ὁ πατήρ του, ὡς ἡμεῖς ἐπληροφορήθη | μεν, και ἡ πανιερότης της γινώσκει σαφέστατα, ὅτι ἐν καιρῷ τῶν ἀνωμαλιῶν πολ | λὸς τῶν ὁμογενῶν ἠλευθέρωσεν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, πρὸς δὲ ἐπαινεθῆ. | και διὰ τὴν περίθαλψιν, και διὰ τὴν παράστασιν, ὅσον ἀπὸ τὸ γένος αὐτῶν, ὅ | σον και ἀπὸ τὸ ὕψος του τυχόν, χωρὶς νὰ λείψῃ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ των πληρο | φοροῦσα ἡμᾶς, περίτε της παραλαβῆς τῆς πατρῴας τοῦ κύρ Ἀλεξάνη πε | ριουσίας, ἥτσι, ὅτι οὐκ ἐσφετερίσθη, ἀλλὰ σῶα παρεδόθη εἰς χεῖρας του, ἡ | δύνουσα δὲ μάλιστα ἡμᾶς γλιχομένους τῆ ἐκφαντορία της περιποθήτου ἡμῖν | ἀγαθῆς αὐτῆς ὑγείας, ἣν και ἔχοι θεόθεν ὄλβιον εἰς πάμπλειστα και πανευφρό | συνα ἔτη ,αωλζω Μαῖτου ιστην

Ἐν Χ(ριστῷ) ἀγαπητὸς αὐτῆς ἀδελφὸς ↵

τροπολίτην Κρήτης Μελέτιον, βεβαιούσα τὴν γνησιότητα ὁμολογίας τοῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου, τῆς ὁποίας προθυμεῖται νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ ὑπόλοιπον. (Μάρτιος 1837).

Ἄριθ. Χειρ. Μ. Η. 86. Ἐπὶ διφύλλου χάρτου κοινοῦ μὲ ὑδατίνας γραμμὰς καὶ στοιχεῖα (γράμματα Α Β Γ καὶ λέοντα) διαστ. 0,23×0,36 μ. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. Ἐπὶ τῆς τελευταίας: «Τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ Θεοπροβλήτῳ Μητροπολίτῃ Κρήτης, ἐν χ(ριστ)ῷ ἀγαπητῷ καὶ περιποθήτῳ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν Μειριότητος κυρίῳ Μελετίῳ. ἀσπασίως». Δι' ἄλλης χειρός: «1837 Ἰουνίου β'. Ἱεροσολύμων». Σφραγὶς μεγάλη ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ δυσδιάκριτος. Κατάστασις διατηρήσεως μετρία. Φθοραὶ ἐξ ὑγρασίας κατὰ τὰ σημεῖα πτύξεως καὶ ἐντομαὶ καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν.

† Ἀθανάσιος ἐλέῳ θεοῦ . . . . .

† Πανιερώτατε καὶ θεοπρόβλητε Μητροπολίτα Κρήτης καὶ ἐν Χριστῷ λίαν | ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν μειριότητος Κύριε | Μελέτιε. Τὴν περιπόθητον ἡμῖν αὐτῆς Πανιερότητα ἐν χριστῷ ἀδελφικῶς | ἀσπαζόμενοι, ἡδέως προσαγορεύομεν. Τὸ ἀπὸ κηθης Νοεμβρίου σεση | μειωμένον, ἀδελφικόν της γράμμα ἐν καιρῷ μὲν ἐλάβομεν· ἀλλ' αἱ περι | στοιχίσασαι ἡμᾶς φροντίδες καὶ περιστάσεις δὲν ἔδωκαν καιρὸν νὰ ἀπο | κριθῶμεν μέχρι τοῦ νῦν. Ἦδη δὲ εὐκαιρίας ἐπιλαβόμενοι, δὲν λείπομεν, | μετὰ τὴν ἐρώτησιν τῆς ποθητῆς ἡμῖν ἀγαθῆς της ὑγείας, νὰ τῇ δηλοποιήσω | μεν, ὅτι περὶ ἧς ἀναφέρει ἐν τῷ γράμματί της ὁμολογίας τοῦ κοινοῦ τοῦ | Παναγίου Τάφου ἐπ' ὀνόματι εὐφροσύνης Νικολάου κεφαλαίου γροσίων 3300, ἐ | ρεννήσαντες ἐν τῷ κώδικι εὔρομεν ὅτι εἶναι γνησία, καὶ κατεστρωμμένη | εἰς ἀριθ. 237. Μ' ὅλον ὅτι δὲ ἡ Πανιερότης της μεσιτεύει ὥστε νὰ διατάξω | μεν τὸν αὐτόθι ἐπίτροπόν μας διὰ νὰ τῇ πληρώσῃ τὰ ταξίτια, ἐπειδὴ ὁμως | ἡ λειπομένη ποσότης ἐκ τοῦ ῥηθέντος κεφαλαίου εἶναι μικρά, διορίζομεν τὸν | κὺρ Χ' χαράλαμπον νὰ φροντίσῃ νὰ οικονομήσῃ ἐκ τοῦ εἰσοδημάτου | τοῦ Παναγίου Τάφου, καὶ ἐξοφλήσῃ τὸ ὅλον, νὰ λάβῃ καὶ νὰ στείλῃ πρὸς | ἡμᾶς τὴν ὁμολογίαν. Ἦς εἰδοποίησιν λοιπὸν ἡ Πανιερότης της τὴν | γυναικα, ὥστε νὰ συναγορευθῇ μετὰ τοῦ κὺρ Χ' χαράλαμπου. Ἦς μὴ | λείπῃ δὲ καὶ τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τοῦ νὰ μᾶς χαροποιῇ διὰ τῶν ἀδελφικῶν της | γραμμάτων, εὐαγγελιζομένη τὰ της ἀγαθῆς ὑγείας της. Ἦς καὶ τὰ ἔτη | εἶεν θεόθεν ὅ τι πλεῖστα καὶ πανευδαίμονα. ,αωλζῳ Μαρτίου απ :—

† Ὁ Ἱεροσολύμων Ἀθανάσιος καὶ ἐν Χ(ριστ)ῷ αὐτῆς ἀδελφός—

πᾶσαν παροχὴν βοήθειας πρὸς τὸν ἀδελφὸν του Σπυρίδωνα Σαπουντζάκη, ὡς κατασωτεύσαντα δλόκληρον τὴν πατρίαν περιουσίαν. (Μάρτιος 1838).

Ἄριθ. Χειρ. Μ. Η. 135. Ἐπὶ διφύλλου κοινοῦ χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμμάς καὶ στοιχεῖα (γράμματα V E L καὶ τρεῖς κυαθίσκοι) διαστ. 0,22 Χ 0,32 μ. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῶν δύο πρώτων σελίδων πυκνῶς. Ἐπὶ τῆς τελευταίας: «*Τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ Θεοπροβλήτῳ Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Κρήτης κυρίῳ κυρίῳ Μελετίῳ τῷ ἐν χ(ριστ)ῷ μοι λίαν ἀγαπητῷ καὶ σεβασμιοποθῆτω ἀδελφῷ ἀσπασίως. Εἰς Ἡράκλειον*». Κατάστασις διατηρήσεως σχετικῶς καλή. Φθοραὶ ἐκ σητῶν.

Τὴν περισπούδαστόν μοι αὐτῆς Πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν Κ(υρί)ῳ κατασπαζόμενος | ὑπερήδιστα προσκυνῶ.

† Τὸ ἀπὸ ἰδῆς τοῦ ἤδη φθίνοντος ἀδελφικόν της μετὰ περιχαρείας ἐκομισάμην, ἐξ οὗ πλη | ροφορηθεῖς, τὴν ὑπὲρ ἄλλοτι πολύευκτόν μοι ἀγαθὴν ὑγιείαν της, ὑπερήσθη. εἶδον ἐφεξῆς | ὅσα μοι σημειοῖ περὶ τοῦ Ἱεροῦ μνημοσύνου, καὶ ὅτι ἐξηκολούθησε, καὶ ὅτι θέλει ἐξακολουθεῖ κατὰ | τὴν ὄρμισί μου¹, μηδόλως εἰς τοῦτο ἀμφιβάλλοντος, ἐφ' οἷς καὶ τῇ ὑπερευχαριστῶ.

Ἐπομένως, νὰ μοὶ γράφῃ περὶ τοῦ σπυρίδωνος σαπουντζάκη, ὅτι ἡ κατάστασίς του εἶναι εὐτελεστάτη, καὶ | ὅτι γυμνητεύει καὶ αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του ἅπασα, καὶ ὅτι ὑστερεῖται δέκα λεπτῶν, καὶ αὐτοῦ τοῦ | ἐπιουσίου ἄρτου, ὑπὲρ ὧν ἀπάντων ἐθαύμασα αὐτὸν, μὲν διότι καὶ ἄλλοτε τῇ ἔγραψα περὶ αὐτοῦ | νὰ μὴν μοι ἀναφέρῃ πώποτε, ὡς ἀπειθοῦς, αὐθάδους, καὶ ἀλαζόνος. βὸν πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ φθείνη | ἐν διαστήματι ἐνός, καὶ δυὸ χρόνων τόσα ὑποστατικὰ τῶν γονέων μας, πλέον τῶν ἑκατὸν πουγγείων, | μὲ τὰ ὁποῖα ἐκεῖνοι οἱ ἀειμακάριστοι ἀνέθρεψαν, καὶ ἐπρόκοψαν τόσα παιδιά, καίτοι ἔχων | εἰς μετρητὰ καὶ εἴκοσι πουγγεῖα, τὰ μὲν δεκατρία μετρηθέντα παρ' ἡμῶν, τὰ δὲ ἐπτά | λη | φθέντα παρ' αὐτοῦ ἀπὸ τὰς ὁμολογίας τῶν γονέων μας; καὶ πότε; τῇ ὥρᾳ τῆς ἀπὸ Ρόδου ἀνα | χωρήσεώς του. δὲν τῇ ἀπαριθμῶ 2250 γρόσια τὰ ὁποῖα τῷ ἐμέτροσα κατὰ τὸ 1825 : εἰς Βέρ | ροιαν. μήτε ὅταν ἦλθε μὲ τὴν φαμίλειαν του εἰς τὰ 29 : 2000 : γρόσια : μήτε τὰς ἐκ διαλειμ | μάτων 3000 : μήτε τὰ διάφορα ροῦχα, σετήρια² γοῦνες, σκεπάσματα, μήτε ὅσα αὐτὸς | ἔλαβεν ἀπὸ ἄλλα δικαιώματά μας. ὅστις ἦλθε γυμνὸς μὲ τὴν γυναῖκα του, τὴν δοῦλαν του καὶ | τὸ παιδί του, (ὁ τζελεπῆς ὁμως δὲν ἤμποροῦσε νὰ κάμῃ χωρὶς δούλας) ἀλλὰ κᾶν ἂν | ἐκάθητο ἡσυχος, ὑπομονή. ἀφ' ἧς εἰσηλθεν εἰς τὴν ταπεινὴν μητρόπολιν ἢ φαμηλειὰ αὐτῆ, | ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, αὐτὸς, ἀσηκώθη ὅλη ἡ ἡσυχία μου. ἐν πρώτοις ἐτρώγετο μὲ τὸν πρῶ | τοσύγγελόν μου, ἄνθρωπον σεβάσμιον, πιστόν, φιλοδίκαιον, ὥστε ἂν δὲν ἐπρόφθανα | μίαν

ἡμέραν νὰ κατεύω, ἔπρεπε νὰ σκοιωθῆ ὁ εἶς, καὶ ταῦτα ὅλα ἔπρατιεν ὁ καλός, | διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκεῖνος, καὶ νὰ δράξῃ οὗτος τὰ κατὰστιχα μου, ὅπερ καὶ ἐκατόρθωσεν. | ἀκολούθως καὶ μὲ ὄλους τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους μου. ἐκ τούτου συμπεραίνεται ὅτι ἀληθεύει πῶς τὰ ἔ | φαγεν εἰς τὰ χαρτιά, καὶ εἶς ταῖς λοκάνταις³, ἄρα ἐγὼ τοιοῦτον ἀπειθῆ ἀδελφόν, καθὼς | καὶ ἄλλοτε τῇ ἔγγραφα δὲν θέλω νὰ ἠξεύρω τοῦ λοιποῦ, ἤδη καὶ γένοιτο. ἀκόμη ἐθαύμασα | πῶς ἦλθον μερικοὶ φίλοι καὶ τὴν παρεκάλεσαν διὰ νὰ μᾶς γράψῃ περὶ αὐτοῦ.

καὶ ἡ φίλη μοι πανιερότης ἐδέχθη τὰς παρακλήσεις τῶν φίλων· ἀλλὰ δὲν ἦτον τάχα δίκαι | ον νὰ εἴπῃ ἐκείνοις, πῶς αὐτὸς ὁ ἀπαίδευτος νὰ μὴν ἀκούῃ ἀπ' ἀρχῆς τὰς πατρικὰς | συμβουλὰς καὶ νουθεσίας μου, καὶ οὕτω νὰ μιμηθῆ τὸν Χ' Μ: λαδᾶν, καὶ μαραγκάκην οἱ | ὅποιοι ὑπανδρεύθησαν μὲν πτωχοὶ ἀλλὰ λαβόντες οἰκοκυρὰς συζύγους τῇ χάριτι τοῦ ἀγίου | θεοῦ, ἤδη εὐτυχοῦσιν. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀκάματος, ἀδιάφορος, κοιμᾶται ὡς τὸ μεσημέρι, ἔ | φθειραν, καὶ θέλουσι φθειρεῖ πᾶσαν τὴν πατρικὴν καὶ Μητρικὴν περιουσίαν, τὴν ὁποίαν μὲ | πολλὰ δάκρυα καὶ κόπους ἐκατόρθωσαν εἰς πολλοὺς χρόνους, διὰ νὰ τὰ ἐρημώσωσιν | αὐτοὶ οἱ ἀκατάστατοι, καὶ ἀνόητοι, οἱ ὅποιοι, δὲν ἔπρεπε νὰ ἐνθυμηθῶσι τὴν ἐλεεινὴν | τους κατάστασιν ὅταν ἦλθον εἰς Βέρροϊαν; αὐτὴ ἡ συζυγία ὑπερέβη τὸν ἄσωτον υἱόν. | καθότι ἐκεῖνος ἔλαβε τὸ ἐπιβάλον μέρος τῆς περιουσίας, αὐτοὶ δέ, τὸ ὅλον. καὶ | πώποτε δὲν εἶναι πλεον ἐλπίς νὰ κάμωσιν αὐτοὶ κατάστασιν, ὡς ἀκατάστατοι. | αὐτὰ λοιπὸν τὰ λέγει ψεύματα ὅτι τὰ ἔφαγε· πλὴν ἀνίσως λέγει ἀλήθειαν, ἃς γένη ἡ | δη χαμάλης νὰ θρέψῃ τὰ παιδιὰ του. ἂν μᾶς εἶχεν εἰς ὑπόληψιν ὁ ἀπαίδευτος δὲν ἔπρε | πε νὰ μᾶς ἐρωτήσῃ ὅταν ἤθελεν ὑπανδρευθῆ; μόνον εἶχεν ἓν καῖκι λάδι φορτωμένον | καὶ ἀπελθὼν εἰς Χίον κατὰ τὸ ,αωκβ τὸ ἀφάνισε καὶ ὑπανδρεύθη; ἃς ὑπάγῃ ἄρα καὶ ἐκεῖ | καὶ ἂν ἔχῃ κἀνένα προᾶγμα ἃς κάμη τὴν τύχην του. πόσον λυπεῖται ἡ ψυχὴ μου διὰ | τὰ πατρικὰ μας πράγματα τὸ ἐγνώρισεν ἡ ἀγάπη της, πολὺ περισσότερον διὰ τὰ χω | ράρια τοῦ Κάστρου τὰ ὅποια, ὡς ἀνόητος ἐχάρισεν ἀλλοίμονον. ὅθεν ἂν ἀγαπᾷ | ἡ ἀγάπη της νὰ μοι γράψῃ περὶ ἄλλου χριστιανοῦ, ἀξίου ἐλέους, εἰσακούω· περὶ αὐτοῦ ὅμως, | πώποτε, μήτε τὸν δέχομαι ὡς ἀδελφόν μου. τῇ ἀληθείᾳ ἦλθεν ἐδῶ πέρουσι, καὶ μὲ ἄρ | ρώστησεν. ἃς ὑπάγῃ εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ θεοῦ, καὶ ἃς φορῆ τζόχα 60 γροσίων τὴν πήχην ὁ | βάρβαρος (δυσανάγνωστος) ἐγὼ εἰσέτι δὲν ἐφόρεσα, καὶ ἐκεῖνος ἐπώλησεν τὰ γγιουζελημ⁴ χω | ράρια τοῦ Κάστρου καὶ ἔκαμε τακίμι⁵ ροῦχα, καίτοι ἔχων τρία τακίμια; ἃς ἡ | ξεύρῃ ὅτι ἂν τολμήσῃ νὰ ἔλθῃ ὅπου ἤθελεν εἶμαι, πῶς θέλω τὸν καταισχύνῃ μεγάλως. | μόνον ἃς λάβῃ τὰ μέτρα του. ταῖς διπλωματίαις του δὲν ταῖς ἔμαθεν ἡ Πανιερότης του | εἰσέτι.

τόσον τὸν ἐμίσησεν ἢ ψυχὴ μου αὐτόν τε καὶ τὴν φαμίλειαν του, διὰ αὐτὰ τὰ κινή | ματα, ὥστε μήτε νὰ τὸν ἀκούσω εἰς τὸ ἐξῆς. αὐτοὶ τρώ-
γουν Βασιλικούς χαζινέδες⁶ οἱ τεμπέλιδες, | ἄς τῇ ἔλεγον ἐκεῖνοι οἱ
ὁποῖοι τὴν παρεκάλεσαν ἂν εὐρέθη κἀνεῖς νὰ τοὺς ἐλεήσῃ ἀφειδῶς |
πεντάκις, καὶ ἐξάκις, ὡς ἐγὼ αὐτόν, καὶ αὐτὸς νὰ καταναλίσκῃ αὐτὰ
ἀνοήτως; διὸ καὶ ἐγὼ τοῦ | λοιποῦ, δὲν τὸν γνωρίζω. διὰ δὲ τὴν αὐ-
θάδειαν, ἣν ἔδειξεν εἰς ἐμὲ δὲν τῇ λέγω διὰ νὰ μὴν | τὴν λυπήσω, ὁ
ἀχάριστος. Ἰλεως ὁ Θεός. καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος, τὰ δὲ ἔτι
αὐτῆς εἶει ὡς | πλεῖστα καὶ εὐτυχῆ :

1838 Μαρτίου 20 :

τῆς περισπουδάστου μοι αὐτῆς Πανιερότητος

ἐν χ(ριστ)ῷ ἀδελφὸς καὶ ὄλος εἰς τοὺς ὀρισμοὺς
προθυμότατος

† ὁ Πρόεδρος Καρπάθου Μεθόδιος

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

- 1) Ἄγνωστός μοι λέξις.
- 2) Καλύμματα, παραπετάσματα.
- 3) Ἐστιατόρια.
- 4) Ὁραιότατα, λίαν εὐφορα.
- 5) Ἐνδυμασία.
- 6) Θησαυροφυλάκιον,

100

Ἐπιστολὴ τοῦ Προέδρου Καρπάθου Μεθοδίου πρὸς τὸν Μητροπολί-
την Κρήτης Μελέτιον, συστατικὴ τοῦ Παπᾶ Μανολῆ ἐρχομένου
εἰς Κρήτην διὰ τὸν διακανονισμὸν οἰκογενειακῆς ὑποθέσεως.
(Σεπτέμβριος 1838).

Ἄριθ. Χειρ. Μ. Η. 136. Ἐπὶ διφύλλου κοινοῦ χάρτου μὲ ὑδατίνας γραμ-
μὰς καὶ σημεῖα (γράμματα Α καὶ κυσθίσκους) διαστ. 0,32×0,21 μ. Τὸ
κεῖμενον ἐπὶ τῶν δύο πρώτων σελίδων. Ἐπὶ τῆς τελευταίας: «*Ἰῶ Πανιε-
ρωτάτῳ καὶ Θεοπροβλήτῳ Μητροπολίτῃ ἀγίῳ Κρήτης κυρίῳ κυρίῳ Μελετίῳ,
τῷ ἐν χ(ριστ)ῷ μοι λίαν ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ περιποθήτῳ, ἀσπασίως. Εἰς
Κάνδιαν*». Κατάστασις διατηρήσεως μετρία. Φθοραὶ ἐξ ὑγρασίας.

τὴν σεβασμιόθητόν μοι, αὐτῆς Πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν κ(υρί)ῳ
κατασπαζόμενος ὑπερήδιστα προσαγορεύω.

† Καὶ ἐπερωτῶν . . . . . τῆς πολνεύκτου μοι ἀγαθῆς ὑγείας
της, ἣν χαρίζοιτο αὐτῇ | ὁ Κ(ύριος) μεθ' ὧν [ἐφίεται] καταθυμίῳν,
δηλοποιῶ τῇ θεοσυντηρηήτῳ μοι αὐτῆς πατρότητι, | ὅτι καίτοι ἐν ἀμη-
[χανία] εὐρισκόμενος τῶν ἀλλεπαλλήλων μου δυστυχιῶν καὶ τύρβων |
ἐνεκα, περὶ ὧν καὶ πολλάκις ἰκετικῶς ἔγραψα τῇ κοινῇ ἡμῶν Μητροί

Μ(εγάλη) τοῦ Χ(ριστοῦ) Ἐκκλησία | νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ, καὶ ἤδη ἐλπί-
ζω, ἐπειδὴ εἰσέτι δὲν ἐνεφάνισαν αἱ ἀποκρίσεις τοῦ ἁ | δελφοῦ ἁγίου
Κώου, ἐλθόντος ἐξαρχικῶς ἐνταῦθα, ὡς δὲν τὴν λανθάνῃ, ἰδοὺ πολ-
λά | κισ παρῶρησιάζεται καὶ ὁ ἐπιφέρων τὸ παρόν μου Μανολῆς παπᾶ
Μανόλης, δεόμενος | μετὰ θερμῶν δακρῶν διὰ νὰ συστήσω αὐτὸν τῇ
ἡμετέρᾳ σεβασμιότητι, μὲ τὸ νὰ | στοχάζεται, ὅτι συστηθεῖς, τεύξεται
τοῦ ποθομένου· διὸ παρακαλῶ τὴν ἀγάπην της νὰ δε | χθῆ αὐτὸν ἰλέω
τῷ ὄμματι, καὶ εὐμενεῖ τῇ διαθέσει, καὶ νὰ ὀρέξῃ αὐτῷ χεῖραν | βοη-
θείας εἰς τὰς ἀπαιτήσεις του, ἀνίσως δὲν εἶναι παράλογοι.

Οὗτος ὁ γέρον Μανολῆς, ἔχει ἔγγονον Γιάννην ὀνομαζόμενον, καὶ
σταμάτη ἔ | πιθειούμενον διὰ τὰ καπρίτζια τῶν Καρπαθίων, ὅστις
ἀνειράφη παρ' αὐτοῦ, | ἅτε τῆς Μητρὸς αὐτοῦ ἀποθανούσης ἅμα τῇ
γεννήσει αὐτοῦ· ὁ ὁποῖος Μανο | λῆς ὑπᾶνδρευσε τὴν κόρην του πο-
θουλιὰν καὶ Μητέρα τοῦ σταμάτη, τὴν ὁποίαν | ἐπροίκισεν ἀπὸ πράγ-
ματα τῶν γονέων του ἱκανά, ἀποθανούσης δὲ τῆς θυ | γατρὸς του, ἀνέ-
θρεψεν αὐτόν, ἐπὶ λόγῳ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Πατρίδα του, νὰ | ὑπαν-
δρευθῆ, καὶ νὰ γηροκομῆ αὐτόν κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Καρπαθίων.

| ἀλλ' ἤδη ἐπειδὴ ὑπανδρεύθη αὐτόσε ὁ ῥηθεὶς σταμάτης καὶ ἔγγονός
του, ζητεῖ ὁ πάπ | πος του, ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του μετὰ
τῆς συζύγου του, καὶ νὰ περιθάλλῃ | αὐτόν κατὰ τὸ χρέος του, ἢ νὰ
δώσῃ τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα αὐτὸς ἐπροί | κησεν εἰς τὴν ἀποθανοῦσαν
μητέρα του, διὰ ἀρχιερατικοῦ ἔγγράφου, καὶ οὕτω | νὰ προικίσῃ ὁ γέ-
ρων τὴν τετάρτην θυγατέρα του, φθάσασαν εἰς νόμιμον | ἡλικίαν, καὶ
ἔχουσαν καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς τοῦ σταμάτη. αὕτη εἶναι ἡ ζήτησις
τοῦ | Μανολῆ. ἡ Πανιερότης της δύναται νὰ παρηγορήσῃ, οἷς οἶδε τρό-
ποις, καὶ | τὴν ὀρφανὴν ποθουλιὰν καὶ θεῖαν αὐτοῦ. ἦτις μὲ τὸ νὰ
μὴν ἔχῃ πράγ | ματα δὲ λαμβάνει αὐτὴν κᾶνεῖς, καὶ τὸν γέροντα Μανο-
λῆν, καὶ τὸν σταμάτην. αὐτὸς φέρει μαζύ του καὶ μίαν μικρὰν ἁγίαν
εἰκόνα ἀσιμοδεμένην. | ἐπὶ λόγῳ, νὰ παρακαλέσῃ τὴν Πανιερότητά της
ἂν [εὐδοκήσῃ] νὰ τῷ δοθῆ ἄδεια, | μὲ τὸ ἀζήμιόν του, νὰ περιέλθῃ
εἰς κᾶμμίαν ἐπαρχίαν καὶ νὰ συνάξῃ κᾶμποσον | λάδι, διὰ νὰ φωταγῆ
τὴν ἐκκλησίαν του, τὴν ἐπ' ὀνόματι τῆς κυρίας Θεοτόκου, καὶ διὰ | νὰ
οἰκονομήσῃ τὸν ἑαυτόν του ἐν ἀτυχίᾳ ζῶν. Περὶ τούτου ἡ ψῆφος μένει
εἰς τὴν | ἀγάπην της. ἐγὼ ἀγωνίζομαι πολυειδῶς νὰ ἐμποδίζω τοὺς
Καρπαθίους, οἱ ὁποῖοι ἔχουσι πολ | λὴν ἔφεσιν εἰς τὸ νὰ περιφέρων-
ται μὲ ἁγίας εἰκόνας, καὶ νὰ συνάξωσι διὰ λόγου των, ὥστε | ἂν ποτὲ
ἤθελεν ἴδῃ κᾶνενα συστημένον, δι' αὐτό, θέλει γνωρίσει ὅτι τοῦτο γί-
νεται | χωρὶς τῆς θελήσεώς μου, καὶ θέλει κάμει ἢ ἀγάπη της ἐκεῖνο
ὁποῦ ἀπαιτεῖ τὸ ἀρχιερα | τικὸν χρέος της. πάντας τοὺς ἐρωτῶντας πε-
ρὶ ἐμοῦ εὐχομαι ἐκ ψυχῆς, καὶ ἐρωτῶ τὸ | ἀκριβὸν χατίρι τους. καὶ

ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος. τὰ δὲ ἔτη αὐτῆς εἶεν ὡς πλεῖ | στα και
εὐτυχῆ.

αὐτῆς Σεπτεμβρίου κβα
τῆς σεβασμιοποθήτου μοι αὐτῆς Πανιερότητος ἐν χ(ριστ)ῶ ἀδελφός
καὶ ὅλος εἰς τοὺς ὀρισμοὺς
προθυμότατος
† ὁ Πρόεδρος Καρπάθου Μεδόδιος

»θέλει λάβει ἐν τουλουμάκι βούτυρον | μετάχι¹ τῆς καρπάθου ὀκά-
δες τέσσα | ρες ἡμῖσι, ἐξ ὧν ὑποχρεώσα | με τὸν Μανολῆν και ἐπρό-
σθεσε | τὰς δύο, τὸν ὁποῖον θέλει μετα | χειρισθῆ ἐν ὑγείᾳ. ἂν ὁμως
κατὰ | παραχώρησιν θεοῦ μάθη ὅτι εὐρίσκω | μαι ἐδῶ τὴν μεγάλην
τεσσαρακοστήν, | παρακαλῶ ταῖς χονδραῖς σταφιδοελιαῖς και | τζινοξι-
φολιαῖς λεγόμενες, γὰ μὴν γεύηται | μόνη της, ἀλλὰ γὰ μοῦ ἐνθυμηθῆ
μὲ ἐν | καλαθάκι και ὑποχρεωθήσομαι.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ι Σ

¹) Παραγωγή, προϊόν.

101

Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως Γερασίμου πρὸς τὸν
Μητροπολίτην Κρήτης Μελέτιον, διὰ τῆς ὁποίας ἀναθέτει εἰς
αὐτὸν τὴν παροχὴν ἐπιδομάτων δι' ἀποστελλομένων χρημάτων
τῶν ἀναξιοπαθούντων οἰκείων του. (Ὁκτώβριος 1838).

Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 131. Ἐπὶ διφύλλου κοινοῦ χάρτου διαστ. 0,33×0,21
μ. μὲ μικρὸν προσκεκολλημένον τεμάχιον διὰ τὴν φακέλλωσιν, ἐφ' οὗ ἡ
σφραγίς. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῶν δύο πρώτων σελίδων. Ἐπὶ τῆς τελευταίας:
«*Τῶ Πανιερωτάτῳ και Θεοπροβλήτῳ Μητροπολίτῃ ἀγίῳ Κρήτης κ(υρί)ῳ
κ(υρί)ῳ Μελετίῳ τῶ σεβασμιοποθήτῳ μοι ἐν χ(ριστ)ῶ ἀδελφῶ, προσκυνη-
τῶς. Εἰς Κρήτην*». Δι' ἄλλης χειρός: «38 Ἀδριανουπόλεως ἔκτην θβρίου
ἐλήφθη». Σφραγίς ἐφ' ἰσπανικοῦ κηροῦ μὲ οἰκόσημον φέρον σταυρὸν και
στέμμα μεταξὺ δύο ταῶ. Κατάστασις διατηρήσεως καλή.

«*Τὴν ἐν χ(ριστ)ῶ μοι Σεβασμιοπόθητον ὑμετέραν Πανιερότητα
ἀδελφικῶς κατασπαζόμενος, ὑπερῆ | διστα προσκυνῶ.*

† *Πρὸ χρόνων ἤδη δύο και ἐπέκεινα πανίερων και ἀδελφικὸν αὐ-
τῆς εἶχον δεξάμενος, δι' οὗ | ὑπερήσθη εὐαγγελισθεὶς τὰ τῆς πανιέ-
ρου ἀγαθῆς Αὐτῆς ὑγείας. Καὶ ἀγαλλόμενος ἐπὶ ταύτῃ | και ὅτι ἡ ὑμε-
τέρα ἤδη Πανιερότης Ἀρχιερατικῶς και ἐπαξίως προΐσταται, και ποι-
μαίνει θεο | φιλῶς τὴν πολυπαθεστάτην Πατρίδα μας, χαίρω, και συ-
νεπεύχομαι φιλαδέλφως τῇ ὑμε | τέρα ποθεινοτάτῃ μοι πανιερότητι
περὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν και σωτηριωδῶν αὐτῆς ἐξαιτούμενος. | ἀλλὰ*

συνάμα, καὶ ἀντιθέτως μεγίστην ἀγωνίαν καὶ θλίψιν ἔλαβον, εἰδὼς τὴν σημειουμένην ἐσχά | τὴν ἔνδειαν καὶ πτωχείαν τῶν τεθλιμμένων αὐτόθι καὶ ἀπορφανισμένων οἰκείων μου, κρίμασιν, οἷς | οἶδε Κύριος, ἀναξιοπαθῶς πασχόντων καὶ παθόντων. Πολλάκις ἀπεζήτησα τρόπον παραμυ | θίας περὶ αὐτῶν· ἀλλὰ διὰ τὸ μάκρος καὶ ἔλλειψιν εὐκαιρίας ἀπετύγχανον· χωρὶς γὰρ καταβαρῦ | νω αὐτήν, ὀπόσων περιστάσεων ἤμην κἀγὼ περιστοιχούμενος καὶ συνθλιβόμενος ἀπροσδοκῆτως· ἀλ | λὰ καὶ ἀπὸ τούτοις, χάρις καὶ τῷ πανοικτίρμονι Θεῷ, τῷ μὴ ἐόντι ἡμᾶς πειρασθῆναι, ὑπὲρ ὃ δυνάμεθα· | ἤδη δέ, καιροῦ τε καὶ ὀποσοῦν εὐκαιρίας δραξάμενος, οὐκ ἀπολλείπω, ἐξ ὧν δωροῦμαι παρὰ τοῦ Δοτῆρος | τῶν ἀγαθῶν, καὶ ἐκ τοῦ πολλοῦ μου αὐτοῦ ὑστερήματος καὶ τῶν ἀναγκαιοτάτων μοι, ἵν' ἐπιδόσω κἀν ταῖς | ταῖς ἡμετέραις αὐταδέλφαις μικρὰν τινὰ παραμυθίαν ἐπιουσίου ἄρτου, καθ' ὃν τρόπον ἢ εἰλικρινῆς | αὐτῆς πανίερος ἀγάπη, καὶ ποιμαντικὴ περὶ αὐτῶν τε κηδεμονία μοι ἐσημειώσατο δηλώσασα | μετὰ τινος εὐγενεστάτου καὶ πρωτίστου τῶν ἐμπόρων ἐν Κωνσταντινουπόλει κυρίου Σπανδωνῆ | Βαυματζίη υἱῶν καὶ Συντροφίας εἰς Περμπτοπάζαρον Γαλατῆ, συνηκούσθην, καὶ συναγροικῆθην | ὅ,τι περὶ τῶν ἐφεξῆς. Ἡ ὑμετέρα ἀξιόχρεως Ποιμαντικὴ Κηδεμονία, καὶ πνευματικὴ | θεία πατρότης, ἵνα ἀποδίδῃ καὶ ἐπιχορηγῇ ἀνὰ ἕκαστον μῆνα αὐταῖς ταῖς τρισὶν ἡμετέραις αὐ | ταδέλφαις, καὶ θυγατράσι τοῦ ποτὲ Ἀντωνίου Ἀργυράκη, Ἐλισάβητ, Ἀναστασία, καὶ Αἰκατερίνη, ἐπὶ | χεῖρας τῶν ἰδίων αὐτῶν μιᾷ ἑκάστη «Τῇ μὲν Ἐλισάβητ γρόσια ἑβδομήκοντα πέντε . . . Νο 75 Τῇ Ἀναστασίᾳ ὡσαύτως γρόσια ἑβδομήκοντα πέντε . . . . . Νο 75 καὶ τῇ ἐνυπάνδρω Αἰκατερίνῃ γρόσια πενήκοντα . . . . . Νο 50 συμποσοούμενον εἰς κοθέκαστον μῆνα ἀνὰ γρόσια διακόσια, ἧτοι Νο 200:

εἰς δὲ τὴν ἐτήσιον ὀλοκληρίαν εἰς γρόσια ὀθωμανικὰ δύο χιλιάδες καὶ τετρακόσια, ἧτοι | Νο 2400, ἀρξαμένη, καὶ ἀρχομένη αὐτῶν, ἀπ' ἀρχῆς σὺν Θεῷ τοῦ ἐλευσομένου ἤδη σωτηρίου ἔ | τους 1839, καὶ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου. ὅπως δ' ἂν ἀγαπᾶ, καὶ εὐχαριστῆται, ἄς | τραβᾶ καὶ ἄς συναγροικῆται μετὰ τῆς τῶν ἀνωτέρω εὐγενίας. εἴτε ἑξαμηνιαίως, εἴτε χρονικῶς· ἐπιστέλ | λουσα καὶ ἀποδεικτικὸν τῶν ἰδίων. Καὶ λήψη βέβαια τὴν ἀντιμισθίαν παρὰ τοῦ ἐπιβλέποντος. | ἐκτὸς δὲ τῶν ἀνωτέρω, ἤδη ἀπέστειλα αὐταῖς καὶ εἰς πόλιτζαν γρόσια ὀθωμανικὰ χίλια | πεντακόσια, ἧτοι Νο 1500,

τῇ μὲν Ἐλισάβητ	ἑξακόσια, ἧτοι	Νο 600
καὶ τῇ Ἀναστασίᾳ παραπλησίως	ἑξακόσια, ἧτοι	Νο 600
τῇ δὲ Αἰκατερίνῃ	τριακόσια,	Νο 300

συμποσοούμενα εἰς γρόσια ὀθωμανικὰ χίλια πεντακόσια, ἧτοι Νο 1500

Ἴνα ἐμβασθῶσι διὰ τῆς αὐτῶν εὐγενίας τῇ ὑμετέρα Πανιερότητι, καὶ ἐπιδώσῃ αὐταῖς ἀνὰ μέρος μιᾷ | ἐκάστη, ἵν' ὀπωσοῦν περιθάλπῃσι τὴν ἐν ἀρχῇ παντελῇ αὐτῶν γύμνωσιν, καὶ παρηγορηθῶσιν. ὡσαύτως | δὲ καὶ περὶ ὅσων ἀκολουθῶς, τῇ τοῦ Θεοῦ εὐδοκίᾳ. καὶ ταῖς θεοπιθέσιν ἡμετέραις εὐχαῖς, τῶν προῤῥηθει | σῶν διαταγῶν μου, καὶ τῆς παραπλησίον καὶ μόνης διατηρήσεως. Συμφώνως θέλει εἰδοποιηθῆ καὶ παρὰ τῶν | διαληφθέντων εὐγενεστάτων Κυρίων. Καὶ δι' ὧν θέλει μὲ ἐνηδύνει τῇ δηλώσει πρὸ πάντων τῆς ποθεινοτάτης μοι καὶ πανιέρου ἀγαθῆς ὑγείας, καὶ ἀξιοῖ τῶν ἀδελφικῶν τῆς ἐπιταγῶν, ἧς καὶ μένω διὰ βίου τῆς ἡμετέρας ποθεινοτάτης καὶ σεβασμίας πανιερότητος:

τῇ 4ῃ Ὀκτωβρίου 1838, ἐξ Ὀδησοῦ

Πρὸς τὴν αὐτοῦ σεβασμίαν Πανιερότητα

Πανιερώτατον μητροπολίτην ἁγίου Κρήτης

Κ. Κ. Μελέτιον εἰς Κρήτην

ἐν χ(ριστι)ῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς
καὶ δοῦλος ἐτοιμότατος

† γεράσιμος μητροπολίτης πρώην Ἀδριανουπόλεως

«τὸν θεοφιλέστατον αὐτῆς Ἁγίου Ἱεροῦ καὶ Πέτρος Κ': Γεράσιμον ἀδελφικῶς ἐν Χ(ριστι)ῷ καὶ ἡδιστα κατασπάζομαι: ἐὰν συγκατένευε, καὶ οἶκτον ἐλάμβανε ἀδελφικὸν καὶ ἡ αὐτοῦ Θεοφιλία | ἵνα βοηθῆ καὶ ἐλεῆ παραμυθιτικῶς τε καὶ ἀδελφικῶς καὶ τὸν ἐνταῦθα διατρίβοντα φαρμαλίτην καὶ καταβεβαρη | μένον αὐτάδελφόν του Κ': Ἀντώνιον, πόσος μισθὸς ἤθελε λογισθῆ αὐτῷ παρὰ Θεοῦ καὶ ἐὰν ἡ | ὑμετέρα Πανιερότης διὰ τῆς ἀξίας αὐτῆς παρακινήσεως ἤθελε κατορθώσῃ, τὰ προδηλωθέντα καὶ προσδιορι | σθέντα ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου ἔτους παρ' ἐμοῦ περὶ τὰς ἡμετέρας αὐταδέλφας, λαμβάνει παρὰ τῆς θεο- | φιλίας του ἀπ' ἀρχῆς τοῦ χρόνου, καὶ ἐγὼ ἐνταῦθα μὲ προσδιορισμόν της, ἤθελον τὰ ἀποδίδῃ εἰς τὸν | αὐτὸν αὐταδελφόν του: μέγαλον μισθὸν ἤθελε κατορθώσῃ, καὶ λάβῃ παρὰ Θεοῦ.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

¹⁾ Ἀσφαλῶς ἐκ τῆς ἐπιφανοῦς οἰκογενείας Ἀργυράκη τῆς πόλεως Ἡρακλείου. Εἰς Χριστόφορος Ἀργυράκης διατελέσας δημογέρον ἀπὸ τοῦ 1872—1877 ἀπέθανεν ἐξόριστος ἐν Ἀμισῷ κατὰ τὸ 1878. («Κρητικὰ Χρονικὰ» Γ, σ. 328).

† Ο ΛΑΜΠΗΣ ΚΑΙ ΣΦΑΚΙΩΝ
ΕΥΜΕΝΙΟΣ ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ